

**ZAKONA
O ZAŠTITI OZNAKA GEOGRAFSKOG PORIJEKLA**

ZAKON
O ZAŠTITI OZNAKA GEOGRAFSKOG PORIJEKLA

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet Zakona)

- (1) Ovim Zakonom uređuju se način stjecanja, održavanje, sadržaj, prestanak i pravna zaštita oznaka geografskog porijekla u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: „BiH“).
- (2) U smislu ovog Zakona oznaka geografskog porijekla je skupni naziv za tri vrste oznaka:
  - a) oznaku porijekla proizvoda;
  - b) zaštićenu geografska oznaku i
  - c) zaštićeno ime porijekla.
- (3) Oznake geografskog porijekla upotrebljavaju se za obilježavanje prirodnih, poljoprivrednih, prehrambenih proizvoda, vina i ostalih alkoholnih pića, industrijskih, zanatskih i proizvoda domaće radinosti.
- (4) Ovaj Zakon primjenjuje se i na oznake geografskog porijekla koje su međunarodno registrirane za BiH.
- (5) Oznake geografskog porijekla registrirane za teritorij BiH na temelju Lisabonskog aranžmana o zaštiti oznaka porijekla i njihovoj međunarodnoj registraciji (u daljnjem tekstu: „Lisabonski aranžman“) imaju isti učinak u BiH, kao da su direktno prijavljene i registrirane u BiH.
- (6) Ovim Zakonom vrši se usklađivanje s Uredbom (EU) br. 1151/2012 i Lisabonskim aranžmanom o imenima porijekla i geografskim oznakama.
- (7) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu i propisima koji se donose na temelju njega, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 2.
(Pojam oznake porijekla proizvoda i nadležnost za postupak zaštite oznake porijekla proizvoda)

- (1) Oznaka porijekla proizvoda je svaka oznaka kojom se neka zemlja, ili mjesto koje se u njoj nalazi, direktno ili indirektno označava kao zemlja ili mjesto geografskog porijekla proizvoda.
- (2) Pravna zaštita oznaka porijekla proizvoda, u skladu sa odredbama Madridskog sporazuma o suzbijanju lažnih ili prijevernih oznaka porijekla proizvoda od 14. travnja 1891. godine, ostvaruje se direktnom primjenom tih odredaba i propisa o suzbijanju neloyalne

konkurencije, u sudskom postupku pred stvarno i mjesno nadležnim sudom, ili u upravnom postupku pred nadležnim carinskim tijelom ili tijelom tržišne inspekcije.

- (3) Sud je nadležan odlučiti koja oznaka porijekla proizvoda, zbog svog generičnog karaktera, ne uživa zaštitu sukladno odredbama Madridskog sporazuma o suzbijanju lažnih ili prijevarnih oznaka porijekla proizvoda.

Članak 3.

(Pojam zaštićene geografske oznake)

Zaštićena geografska oznaka je bilo koja oznaka zaštićena u BiH, koja se sastoji od, ili koja sadrži ime geografskog područja, ili drugu oznaku poznatu da se odnosi na takvo područje, koje identificira robu da potječe sa tog geografskog područja, pri čemu se dati kvalitet, reputacija ili druga karakteristika robe može suštinski pripisati njenom geografskom porijeklu.

Članak 4.

(Pojam zaštićenog imena porijekla)

Zaštićeno ime porijekla je bilo koji naziv zaštićen u BiH, koji se sastoji od, ili koji sadrži, ime geografskog područja, ili drugog naziva poznatog da se odnosi na takvo područje, koje služi da odredi robu da potječe sa tog geografskog područja, pri čemu su kvalitet ili karakteristike te robe isključivo ili suštinski prouzrokovani geografskim okruženjem, uključujući prirodne i ljudske faktore, a koji također daju robu njenu reputaciju.

Članak 5.

(Geografsko područje porijekla)

- (1) Geografsko područje porijekla svake oznake geografskog porijekla, kako su definirane u čl. 2, 3. i 4. ovog Zakona, može se sastojati od cjelokupnog teritorija zemlje porijekla, ili regije, lokaliteta ili mjesta u zemlji porijekla.
- (2) Ovaj zakon primjenjivat će se i u slučaju kada se geografsko područje porijekla, kako je opisano u stavku (1) ovog članka, sastoji od prekograničnog geografskog područja, ili njegovog dijela.

Članak 6.

(Tradicionalni i povijesni nazivi)

Oznaku geografskog porijekla čini i naziv koji nije administrativni geografski naziv određene zemlje, regije ili lokaliteta, koji je dugom upotrebom u prometu postao općepoznat kao tradicionalni naziv proizvoda koji potječe s tog područja, ili je u pitanju povijesni naziv tog područja, ako ispunjava uvjete iz čl. 2., 3., 4. i 5. ovog Zakona.

Članak 7. **(Porijeklo sirovine)**

- (1) Isključujući vino i druga alkoholna pića, proizvod se može izuzetno zaštititi zaštićenim imenom porijekla ako ima dokazano tradicionalno obilježje, visoku reputaciju i dobro je poznat, te kada sirovina za proizvodnju tog proizvoda potječe sa područja različitog ili šireg od područja prerade, ako je područje proizvodnje sirovine ograničeno, i postoje posebni uvjeti za proizvodnju te sirovine, kao i sustav inspekcijske kontrole koji osigurava nadzor nad ispunjenjem posebnih uvjeta.
- (2) U slučaju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, sirovinama se smatraju samo žive životinje, meso i mlijeko.

Članak 8. **(Homonimni nazivi)**

- (1) Ako su nazivi dva ili više mjesta odakle proizvod potječe identični, ili gotovo identični u pisanom ili izgovorenom obliku (homonimni nazivi), zaštita takvih geografskih naziva bit će priznata svim zainteresiranim osobama koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom, na temelju načela pravednog i ravnopravnog tretiranja proizvođača na tržištu i istinitog obavještanja potrošača, osim kada to može izazvati zabunu u javnosti o točnom geografskom porijeklu proizvoda.
- (2) Korisnik homonima dužan je dati dovoljno informacija na etiketi ili pakiranju o stvarnom porijeklu proizvoda da bi se homonimi mogli što bolje razlikovati jedan od drugog i ne bi dovodili u zabludu javnost.

Članak 9. **(Oznake geografskog porijekla koje se ne mogu zaštititi)**

Zaštićenom geografskom oznakom ili zaštićenim imenom porijekla ne može da se zaštiti oznaka geografskog porijekla:

- a) koja je suprotna javnom poretku ili moralu;
- b) koja predstavlja ime zaštićene biljne sorte ili životinjske vrste, ako bi to moglo da javnost dovede u zabludu o geografskom porijeklu proizvoda;
- c) čiji izgled ili sadržaj bi mogao da stvori zabunu u privrednom prometu u pogledu vrste, porijekla, kvaliteta, načina proizvodnje ili drugih karakteristika proizvoda;
- d) koja predstavlja točan naziv zemlje, regije ili lokaliteta sa koga proizvod potječe, ali koji kod potrošača izaziva lažnu predstavu da proizvod potječe iz druge zemlje, regije ili lokaliteta;
- e) koja je, uslijed dugotrajne upotrebe, u običnom govoru izgubila svoje geografsko značenje i postala generična, odnosno uobičajena za označavanje određenog proizvoda;
- f) koja nije zaštićena, ili je prestala biti zaštićena, u zemlji porijekla, ili koja je se prestala koristiti u toj zemlji;
- g) koja je istovjetna ili bitno slična ranije registriranom žigu, ukoliko s obzirom na reputaciju, poznatost i dužinu upotrebe tog žiga postoji mogućnost nastanka zabune kod potrošača u pogledu proizvođačkog porijekla proizvoda.

Članak 10.
(Generični naziv)

- (1) Generičan naziv je onaj geografski naziv koji je, iako se odnosi na geografsko mjesto na kome je proizvod prvobitno nastao, ili je stavljen na tržište, u uobičajenom govoru izgubio svoje geografsko značenje i postao opći naziv tog proizvoda.
- (2) Pri utvrđivanju da li je neki geografski naziv postao generičan uzimaju se u obzir sve okolnosti, a naročito postojeća situacija na geografskom području sa koga proizvod potječe kao i na područjima potrošnje proizvoda.
- (3) Zaštićene oznake geografskog porijekla sa registracijom zaštićenom geografskom oznakom, ili zaštićenim imenom porijekla, ne mogu postati generičke dok traje njihova zaštita po ovom Zakonu.

Članak 11.
(Domaće i strane osobe)

- (1) Strane fizičke i pravne osobe u pogledu zaštite oznaka geografskog porijekla u BiH uživaju ista prava kao i domaće fizičke i pravne osobe, ako to proizlazi iz dvostranih ili međunarodnih ugovora ili konvencija kojima je pristupila ili ih je ratificirala BiH (u daljnjem tekstu: međunarodni ugovori i konvencije), ili iz načela reciprociteta.
- (2) Reciprocitet dokazuje strana koja se na njega poziva.
- (3) Strane fizičke i pravne osobe mogu tražiti zaštitu oznaka geografskog porijekla u BiH ili upis statusa ovlaštenih korisnika ako su im ta prava priznata u zemlji porijekla i ako ispunjavaju uvjete iz ovoga Zakona.

Članak 12.
(Nadležnost za postupak zaštite zaštićene geografske oznake ili zaštićenog imena porijekla)

- (1) U upravnom postupku zaštite oznaka geografskog porijekla sa zaštićenom geografskom oznakom ili zaštićenim imenom porijekla, propisanim ovim Zakonom, nadležan je Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institut).
- (2) Ako nije drugačije propisano ovim Zakonom, u postupku pred Institutom primjenjivat će se odredbe zakona kojima se uređuje upravni postupak na razini Bosne i Hercegovine.

Članak 13.
(Tužba protiv odluka Instituta)

- (1) Odluke Instituta iz članka 12. stavak (1) ovog Zakona su konačne u upravnom postupku.
- (2) Protiv odluke Instituta može se pokrenuti upravni spor.

- (3) Upravni spor se pokreće tužbom pred Sudom Bosne i Hercegovine, u roku od 60 dana od dana prijema odluke Instituta.

Članak 14. (Registri)

- (1) Institut u elektronskoj formi vodi Registar prijava za zaštitu oznaka geografskog porijekla, Registar prijava za priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićene oznake geografskog porijekla; Registar zaštićenih oznaka geografskog porijekla, Registar ovlaštenih korisnika zaštićenih oznaka geografskog porijekla i Registre zastupnika za zaštitu industrijskog vlasništva.
- (2) Registrom međunarodnih prijava oznaka geografskog porijekla smatrat će se zbirka prijava zaštićenih oznaka geografskog porijekla podnesenih na temelju Lisabonskog aranžmana i objavljenih od Međunarodnog ureda Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (u daljnjem tekstu: Međunarodni ured).
- (3) Registri iz stavka (1) ovog članka objedinjeni su u jedinstveni sustav registara industrijskog vlasništva BiH u elektronskom obliku.
- (4) Sadržaj registara iz stavka (1) ovog članka propisat će se posebnim propisom za provođenje ovog Zakona (u daljnjem tekstu: provedbeni propis).
- (5) Registri iz stavka (1) ovog članka smatraju se javnim knjigama i zainteresirane osobe mogu ih razgledati bez plaćanja posebne takse.
- (6) Na pisani zahtjev zainteresirane osobe i uz plaćanje propisane takse i naknade troškova postupka, Institut će izdati preslike dokumenata i odgovarajuće potvrde i uvjerenja o činjenicama o kojima vodi službenu evidenciju.

Članak 15. (Zastupanje)

- (1) Fizičke i pravne osobe koje se bave zastupanjem u postupku registracije zaštićenih imena porijekla i zaštićenih geografskih oznaka pred Institutom moraju biti upisane u odgovarajući Registar zastupnika iz članka 14. stavak (1) ovog Zakona.
- (2) Stranu fizičku ili pravnu osobu u postupku pred Institutom mora zastupati zastupnik upisan u Registar zastupnika, a domaća pravna i fizička osoba može pred Institutom istupati i samostalno.
- (3) U Registar zastupnika upisuju se fizičke i pravne osobe koje ispunjavaju uvjete utvrđene posebnim propisom.

Članak 16.
(Pružanje informacija)

- (1) Institut će svakoj zainteresiranoj osobi, na njen pisani zahtjev, omogućiti uvid u dokumentaciju koja se odnosi na registriranu oznaku geografskog porijekla.
- (2) Sadržaj i način uvida iz stavka (1) ovog članka uredit će se provedbenim propisom.
- (3) Usluge pretraživanja prijavljenih i registriranih oznaka geografskog porijekla za strane osobe obavljaju se posredstvom zastupnika iz članka 15. stavak (2) ovog Zakona, a domaće osobe usluge pretraživanja mogu zahtijevati i samostalno.

Članak 17.
(Takse i naknade u postupku registriranja oznaka geografskog porijekla, stjecanja i održavanja statusa ovlaštenog korisnika i pružanja informacijskih usluga)

- (1) Za sve radnje u postupku registriranja i prestanka oznaka geografskog porijekla, stjecanja, održavanja i prestanka statusa ovlaštenog korisnika registriranih oznaka geografskog porijekla i za pružanje informacijskih usluga plaćaju se takse suglasno važećim propisima kojima se uređuju državne administrativne takse (u daljnjem tekstu: takse) i naknade posebnih troškova postupka (u daljnjem tekstu: troškovi postupka) u visini određenoj posebnom tarifom koju donosi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, na prijedlog ravnatelja Instituta.
- (2) Dokaz o plaćenju taksi i troškovima postupka iz stavka (1) ovog članka dostavlja se Institutu na način utvrđen provedbenim propisima.

Članak 18.
(Međunarodno registriranje oznaka geografskog porijekla)

- (1) Ovlašteni korisnik registrirane oznake geografskog porijekla može podnijeti zahtjev za međunarodno registriranje oznake geografskog porijekla u skladu sa međunarodnim ili bilateralnim ugovorom koji obvezuje BiH.
- (2) Zahtjev za međunarodno registriranje iz stavka (1) ovog članka, uz plaćanje propisane takse i troškova postupka, podnosi se putem Instituta.
- (3) Sadržaj zahtjeva za međunarodno registriranje oznake geografskog porijekla i postupanje Instituta po tom zahtjevu uredit će se provedbenim propisom.

DIO DRUGI - POSTUPAK PO PRIJAVI ZA ZAŠTITU OZNAKA GEOGRAFSKOG PORIJEKLA

Članak 19.

(Pokretanje postupka za zaštitu oznaka geografskog porijekla)

- (1) Postupak za zaštitu oznaka geografskog porijekla, registriranjem zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake pokreće se odgovarajućom pisanom prijavom na jednom od službenih jezika BiH.
- (2) Jedna prijava zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake može se odnositi samo na jednu oznaku ili ime geografskog područja i samo na jednu vrstu proizvoda.
- (3) Prijava za registriranje zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake može se podnijeti i na stranom jeziku ako sadrži oznaku vrste zaštite koja se traži i kontakt podatke podnositelja prijave na jednom od službenih jezika BiH.
- (4) Ako se prijava podnosi na stranom jeziku, podnositelj prijave mora u roku od 90 dana od dana podnošenja prijave na stranom jeziku, dostaviti prijevod prijave na jedan od službenih jezika BiH, u suprotnom će se smatrati da je prijava povučena.
- (5) Prijava se podnosi Institutu u obliku koji je propisan provedbenim propisom.
- (6) Ako je prijava dostavljena elektronski podnositelj mora dostaviti prijavu u originalu najkasnije u roku od 15 dana od izvršene elektronske dostave.

Članak 20.

(Osobe koje mogu podnijeti prijavu za zaštitu oznake geografskog porijekla)

Prijavu za zaštitu oznake geografskog porijekla, odnosno za registraciju zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake mogu podnijeti:

- a) domaće fizičke ili pravne osobe koje na određenom geografskom području proizvode proizvode koji se označavaju nazivom tog geografskog područja;
- b) udruženja osoba iz točke a) ovog stavka neovisno o načinu udruženja, gospodarske komore, udruženja potrošača, općinska, kantonalna, entitetska i državna tijela zainteresirana za registraciju zaštićenog imena porijekla, odnosno zaštićene geografske oznake u okviru svojih aktivnosti;
- c) strane fizičke ili pravne osobe, odnosno strana udruženja, ako je oznaka geografskog porijekla priznata u zemlji porijekla, kada to proizlazi iz bilateralnih i međunarodnih ugovora.

Članak 21.

(Bitni dijelovi prijave za zaštitu oznaka geografskog porijekla)

- (1) Bitni dijelovi prijave za zaštitu oznaka geografskog porijekla su:
  - a) zahtjev za registriranje oznake geografskog porijekla, sa naznakom da se traži registracija zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake;
  - b) opis geografskog područja;

- c) podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda.
- (2) Sadržaj zahtjeva za registriranje oznaka geografskog porijekla i priloge koji se podnose uz zahtjev, propisat će se provedbenim propisom.

Članak 22.
(Zahtjev za zaštitu oznaka geografskog porijekla)

- (1) Zahtjev za zaštitu oznaka geografskog porijekla sa naznakom da se traži registracija zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake mora sadržavati:
- a) podatke o podnosiocu prijave;
  - b) geografski naziv koji se štiti u slučaju registracije zaštićenog imena porijekla;
  - c) geografski naziv koji se štiti ili drugu oznaku poznatu da se odnosi na dato područje, kao što su izgled geografske oznake ako pored riječi sadrži i figurativne dijelove, ili samo figurativne dijelove koji su podobni da identificiraju geografsko porijeklo određene robe, u slučaju registracije zaštićene geografske oznake;
  - d) vrstu proizvoda koji se obilježava određenom oznakom geografskog porijekla;
  - e) geografski naziv područja ili mjesta iz koga potječe proizvod koji se obilježava određenom oznakom geografskog porijekla;
  - f) potpis podnosioca prijave;
  - g) punomoć, ako se prijava podnosi posredstvom zastupnika.
- (2) Ako prijavu podnosi strana osoba, zahtjev iz stavka (1) ovog članka mora sadržavati i javnu ispravu koju izdaje nadležno tijelo u državi porijekla kojom se potvrđuje da je oznaka geografskog porijekla priznata u državi porijekla, kao i ovjereni prijevod te javne isprave na jedan od službenih jezika BiH.
- (3) Zahtjev za registriranje zaštićenog imena porijekla, uz elemente iz stavka (1) ovog članka, sadrži i naziv ovlaštenog akreditiranog tijela ili drugog stručnog tijela koje vrši kontrolu kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda.

Članak 23.
(Opis geografskog područja)

Opis geografskog područja sadrži podatke o geografskom području sa koga potječe proizvod i obuhvata bliže određenje administrativnih granica tog područja, prirodnih granica, geografsku mapu tog područja i podatke o geografskim i ljudskim faktorima koji uvjetuju specifične karakteristike, kvalitet ili reputaciju proizvoda koji je u pitanju.

Članak 24.
(Podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda)

- (1) Podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda, ako je u pitanju prijava zaštićene geografske oznake podnose se u vidu Specifikacije.
- (2) Podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda, ako je u pitanju prijava zaštićenog imena porijekla, podnose se u vidu Elaborata o načinu proizvodnje proizvoda i posebnim svojstvima i kvalitetu proizvoda.

Članak 25. (Specifikacija)

Specifikaciju izrađuje podnositelj prijave za registriranje zaštićene geografske oznake i ona sadrži:

- a) podatke o podnositelju prijave;
- b) geografski naziv koji se štiti ili drugu oznaku poznatu da se odnosi na dato područje, kao što su izgled geografske oznake ako pored riječi sadrži i figurativne dijelove, ili samo figurativne dijelove koji su podobni da identificiraju geografsko porijeklo određene robe;
- c) opis načina proizvodnje proizvoda;
- d) precizno naznačenje specifičnih karakteristika ili kvaliteta proizvoda;
- e) podatke o stečenoj reputaciji;
- f) druge podatke koji upućuju da je riječ o proizvodima ili uslugama posebne kakvoće, ugleda ili nekih drugih posebnih svojstava.

Članak 26. (Elaborat)

- (1) Elaborat izrađuje ekspert, ili eksperti koje u zavisnosti od vrste proizvoda koji će biti označen zaštićenim imenom porijekla odabira podnositelj prijave za registriranje zaštićenog imena porijekla.
- (2) Troškove izrade Elaborata snosi podnositelj prijave zaštićenog imena porijekla, odnosno naručitelj Elaborata.
- (3) Elaborat sadrži:
  - a) podatke o podnositelju prijave zaštićenog imena porijekla i osobi ovlaštenoj da ga predstavlja;
  - b) kratak **povijesni prikaz** tradicionalne proizvodnje proizvoda označenih zaštićenom imenom porijekla;
  - c) geografski naziv koji se štiti;
  - d) stručno pripremljen opis načina i postupka proizvodnje proizvoda koji je označen zaštićenim imenom porijekla;
  - e) podatke o godišnjem proizvodnom kapacitetu proizvoda na određenom geografskom području, uz moguće varijacije u količinama u zavisnosti od vremenskih prilika;
  - f) podatke o posebnim svojstvima i kvalitetu proizvoda;
  - g) podatke o uzročnoj vezi između posebnih svojstava i kvaliteta proizvoda i geografskog područja kao i tradicionalnog znanja koje se prenosi s generacije na generaciju, posebno kada je to od suštinskog značaja;
  - h) učestalost kontrole u zavisnosti od vrste proizvoda;
- (4) Sastavni dio Elaborata su i podaci o:
  - a) ekspertu, odnosno ekspertima koji su izradili Elaborat;
  - b) ovlaštenom kontrolnom tijelu koje vrši kontrolu datog proizvoda.

Članak 27.
(Izmjena Elaborata)

- (1) Fizičke i pravne osobe i udruženja pravnih i fizičkih osoba koja ispunjavaju uvjete predviđene člankom 20. točke a) i b) ovog Zakona koji imaju pravno svojstvo zainteresirane strane mogu tražiti izmjene i dopune Elaborata kao rezultat promjene količine godišnje proizvodnje koje su nastale putem razvoja nauke i tehničkog znanja ili radi redefiniranja granica geografskog područja.
- (2) Izmjena, odnosno dopuna Elaborata može se odnositi na:
  - a) količinu godišnje proizvodnje, ili
  - b) redefiniranja granica geografskog područja.
- (3) Izmjene i dopune Elaborata vrše ekspert, ili eksperti koji su izradili Elaborat, ili drugi ekspert ili eksperti, u zavisnosti od vrste proizvoda koji će biti označen zaštićenim imenom porijekla.
- (4) Zahtjev za izmjene i dopune Elaborata podnosi se Institutu i on mora sadržavati razloge zbog kojih se traži izmjena i dopuna Elaborata.
- (5) Podnositelj zahtjeva za dopunu odnosno izmjenu Elaborata uz zahtjev treba dostaviti Institutu izvršenu izmjenu.
- (6) Izmjenom Elaborata smatra se i promjena kontrolnog tijela.
- (7) Izmjene elaborata se upisuju u određeni registar i objavljuju u “Službenom glasniku Instituta” (u daljnjem tekstu: službeno glasilo).

Članak 28.
(Datum podnošenja prijave za zaštitu oznaka geografskog porijekla)

- (1) Za priznanje datuma podnošenja prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla, registracijom zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake potrebno je da prijava podnesena Institutu na taj datum sadrži bitne dijelove prijave iz članka 21. ovog Zakona.
- (2) Institut podnositelju prijave na njegov primjerak potvrđuje prijem prijave.
- (3) Po prijemu prijave Institut ispituje da li prijava sadrži dijelove iz stavka (1) ovog članka.
- (4) Ako prijava ne sadrži dijelove iz stavka (1) ovog članka, Institut će pismeno pozvati podnositelja prijave da u roku od 30 dana otkloni nedostatke zbog kojih prijava nije mogla biti upisana u odgovarajući registar prijava, uz upozorenje da će prijava biti odbačena ako nedostaci ne budu otklonjeni.
- (5) Ako podnositelj prijave u roku iz stavka (4) ovog članka ne otkloni nedostatke, Institut će zaključkom odbaciti prijavu.

- (6) Ako podnositelj prijave u roku iz stavka (4) ovog članka otkloni nedostatke, Institut će zaključkom priznati kao datum podnošenja prijave onaj datum kada je podnositelj prijave otklonio uočene nedostatke.
- (7) Prijava kojoj je priznat datum podnošenja upisuje se u odgovarajući registar prijava.

Članak 29.

(Registar prijava za zaštitu oznaka geografskog porijekla)

U Registar prijava za zaštitu oznaka geografskog porijekla upisuju se podaci o bitnim dijelovima prijave iz članka 21. ovog Zakona i drugi podaci propisani provedbenim propisom.

Članak 30.

(Redosljed ispitivanja prijave za zaštitu oznaka geografskog porijekla)

- (1) Prijave za zaštitu oznaka geografskog porijekla ispituju se prema redosljedu određenom datumom njihovog podnošenja.
- (2) Izuzetno od odredbe stavka (1) ovog članka, prijava se može ispitivati po hitnom postupku:
  - a) u slučaju sudskog spora ili pokrenutog inspekcijskog nadzora ili carinskog postupka;
  - b) ako je, suglasno drugim propisima, u određenom roku neophodno izvršiti registraciju zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, uz obvezu podnošenja posebnog zahtjeva za to.
- (3) U slučaju iz stavka (2) ovog članka podnosi se zahtjev za ispitivanje prijave po hitnom postupku.
- (4) Za zahtjev za ispitivanje prijave po hitnom postupku iz stavka (2) točka c) ovog članka plaćaju se takse i troškovi postupka.

Članak 31.

(Ispitivanje urednosti prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla i njeno odbacivanje)

- (1) Postupak ispitivanja urednosti prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla obuhvata ispitivanje svih uvjeta propisanih ovim Zakonom i provedbenim propisom.
- (2) Prijava je uredna ako sadrži bitne dijelove iz čl. 21., 22., 23., 24., 25. i 26. ovog Zakona, dokaz o uplati propisane takse i troškova postupka i druge propisane podatke.
- (3) Ako utvrdi da prijava nije uredna, Institut će pismenim putem, uz navođenje razloga, pozvati podnositelja prijave da je uredi u roku koji ne može biti kraći od 30 dana, niti duži od 90 dana.
- (4) Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave, uz plaćanje takse i troškova postupka, Institut će produžiti rok iz stavka (3) ovog članka za vrijeme koje smatra primjerenim, ali ne kraće od 15 dana, niti duže od 90 dana.

- (5) Ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne uredi prijavu ili ne plati taksu i troškove postupka za njeno uređivanje, Institut će zaključkom odbaciti prijavu.

Članak 32.
(Odustajanje od prijave)

- (1) Podnositelj prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla može tijekom cijelog postupka odustati od prijave.
- (2) U slučaju kada podnositelj prijave odustane od prijave, Institut će donijeti poseban zaključak o obustavljanju postupka.
- (3) U slučaju iz stavka (2) ovog članka, prijava za zaštitu oznake geografskog porijekla prestaje važiti narednog dana od dana predaje Institutu izjave o odustajanju.

Članak 33.
(Ispitivanje uvjeta za zaštitu oznake geografskog porijekla)

- (1) Ako je prijava za zaštitu oznake geografskog porijekla registriranjem zaštićenog imena porijekla, odnosno zaštićene geografske oznake uredna, u smislu članka 31. stavaka (1) i (2) ovog Zakona, Institut ispituje da li su ispunjeni uvjeti za registriranje zaštićenog imena porijekla, odnosno zaštićene geografske oznake.
- (2) U postupku ispitivanja uvjeta za registriranje zaštićenog imena porijekla, odnosno zaštićene geografske oznake, Institut, ukoliko smatra potrebnim može pribaviti mišljenje od kompetentne institucije ili pojedinca (u daljnjem tekstu: ekspert) o posebnim svojstvima, reputaciji i kvalitetu proizvoda, navedenim u prijavi zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake.
- (3) Ravnatelj Instituta je ovlašten da odredi eksperta iz stavka (2) ovog članka u svakom pojedinačnom slučaju.
- (4) Ekspert iz stavka (2) ovog članka dužan je traženo mišljenje dostaviti u roku od 60 dana od dana kada mu je zatraženo.
- (5) Ako ekspert iz stavka (2) ovog članka traženo mišljenje ne dostavi u roku od 60 dana od kada mu je zatraženo, Institut će ispunjavanje uvjeta za registriranje ispitivati bez pribavljenog mišljenja.

Članak 34.
(Rješenje o odbijanju prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla)

- (1) Ako je zatraženo mišljenje eksperta iz članka 33. stavak (2) ovog Zakona i on je dao negativno mišljenje o ispunjavanju uvjeta za zaštitu oznake geografskog porijekla, ili ako Institut utvrdi da prijava ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom za zaštitu oznake geografskog porijekla, Institut će pisanim putem, na temelju rezultata ispitivanja, obavijestiti podnositelja prijave o razlozima zbog kojih oznaka geografskog porijekla ne

može biti registrirana kao zaštićeno ime porijekla ili zaštićena geografska oznaka i pozvat će ga da se izjasni o tim razlozima u roku koji ne može biti kraći od 30 dana, niti duži od 60 dana.

- (2) Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave, uz plaćanje administrativne takse i troškova postupka, Institut može jednom produžiti rok iz stavka (1) ovog članka za vrijeme koje smatra primjerenim, ali ne kraće od 15 dana, niti duže od 90 dana.
- (3) Ako se podnositelj prijave u ostavljenom roku izjasni o razlozima zbog kojih oznaka geografskog porijekla ne može biti zaštićena, Institut je dužan o njegovom izjašnjenju pribaviti mišljenje eksperta iz članka 33. stavak (2) ovog Zakona.
- (4) Ako ekspert iz članka 33. stavak (2) ovog Zakona traženo mišljenje ne dostavi u roku od 60 dana od kada mu je zatraženo, Institut će postupak ispitivanja ispunjavanja uvjeta za registriranje nastaviti bez pribavljenog mišljenja.
- (5) Institut će rješenjem odbiti registrirati zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografsku oznaku ako se podnositelj prijave zaštićenog imena porijekla, odnosno zaštićene geografske oznake, uopće ne izjasni, ili ako se izjasni, a Institut ili ekspert iz članka 33. stavak (2) i dalje smatra da se zaštićeno ime porijekla, odnosno zaštićena geografska oznaka, ne može registrirati.

Članak 35.

(Pretvaranje prijave)

- (1) Do okončanja postupka, prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla, registracijom zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, na zahtjev podnositelja prijave, uz plaćanje propisane takse i troškova postupka, zahtjev za zaštićeno ime porijekla može se pretvoriti u zahtjev zaštićene geografske oznake i obratno.
- (2) U postupku ispitivanja ispunjenosti uvjeta za registriranje zaštićenog imena porijekla Institut je dužan predložiti podnositelju prijave, pretvaranje zahtjeva za zaštićeno ime porijekla u zahtjev za zaštićenu geografsku oznaku, ako nisu ispunjeni uvjeti za registriranje zaštićenog imena porijekla, ali su ispunjeni uvjeti za registriranje zaštićene geografske oznake.
- (3) U postupku ispitivanja ispunjenosti uvjeta za registriranje zaštićene geografske oznake, ako uoči da oznaka geografskog porijekla ispunjava uvjete, ili da bi mogla ispuniti uvjete da bude registrirana kao zaštićeno ime porijekla, Institut je dužan podnositelju prijave predložiti pretvaranje zahtjeva zaštićene geografske oznake u zahtjev zaštićenog imena porijekla.
- (4) O pretvaranju odgovarajuće prijave Institut donosi poseban zaključak.
- (5) Podaci o pretvaranju odgovarajuće prijave upisuju se u odgovarajući registar prijava.

DIO TREĆI - PRIGOVOR

Članak 36. (Objavljivanje prijave)

- (1) Ako Institut nakon ispitivanja uvjeta za zaštitu oznake geografskog porijekla, registriranjem zaštićenog imena porijekla, odnosno zaštićene geografske oznake, nađe da prijava ispunjava uvjete za registriranje, koji su propisani ovim Zakonom, Institut će podatke o prijavi za zaštitu oznake geografskog porijekla objaviti u službenom glasilu.
- (2) Podaci iz prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla koji se objavljuju uređuju se provedbenim propisom.
- (3) Nakon objavljivanja prijave iz stavka (1) ovog članka Institut će učiniti dostupnim javnosti sve dijelove prijave iz članka 21. ovog Zakona, uključujući i elaborat, odnosno, specifikaciju o posebnim svojstvima proizvoda.

Članak 37. (Prigovor na prijavu)

- (1) Nakon objavljivanja prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla, u roku od tri mjeseca od dana objavljivanja prijave, svako zainteresirana osoba može Institutu pisanim putem podnijeti prigovor u kome se obrazlaže zašto prijava za zaštitu oznake geografskog porijekla ne ispunjava uvjete za registriranje zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, propisane ovim Zakonom.
- (2) Rok za podnošenje prigovora iz stavka (1) ovog članka ne može se ni zbog kojeg razloga produžiti, niti se nakon isteka navedenog roka mogu podnijeti bilo kakve dopune prigovora.
- (3) Nositelj trgovačkog imena ili registriranog žiga može u roku iz stavka (1) ovog članka podnijeti prigovor na objavljenu prijavu za zaštitu oznake geografskog porijekla, ako je u potpunosti ili djelimično identična sa tim trgovačkim imenom ili žigom koji su registrirani u dobroj vjeri najmanje tijekom pet godina prije datuma objave prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla, pod uvjetom da bi registriranje zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake moglo ugroziti pravo tog trgovačkog imena ili žiga, uzimajući u obzir stvarnu vjerojatnoću izazivanja zabune u javnosti.
- (4) Nositelj žiga visoke reputacije (čuveni žig) i nositelj nesumnjivo poznatog žiga, u smislu člana 6.bis Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva, koji su poznatost i reputaciju stekli ranijim dugotrajnim korištenjem u BiH, mogu u roku iz stavka (1) ovog članka podnijeti prigovor na objavljenu prijavu za zaštitu oznake geografskog porijekla, ako bi njeno registriranje zaštićenim imenom porijekla ili zaštićenom geografskom oznakom moglo dovesti potrošače u zabludu o pravom porijeklu proizvoda.
- (5) Podnositelj prigovora u postupku po prigovoru ima status stranke.

Članak 38.
(Sadržaj prigovora)

(1) Prigovor mora sadržavati:

- a) ime i prezime, odnosno naziv podnositelja prigovora i njegovu adresu, odnosno poslovno sjedište;
- b) detaljno obrazložene sve razloge i dokaze na kojima podnositelj prigovora zasniva prigovor i kojima dokazuje status zainteresirane osobe;
- c) sve objavljene podatke o prijavi protiv koje se prigovor podnosi, uključujući i broj prijave, ime i prezime i adresu, odnosno naziv i poslovno sjedište podnositelja prijave;
- d) urednu punomoć, ako se prigovor podnosi posredstvom zastupnika.

(2) Prigovor se podnosi u dva primjerka.

Članak 39.
(Postupak po prigovoru)

- (1) Nakon prijema prigovora Institut ispituje da li je prigovor u svemu podnesen sukladno čl. 37. i 38. ovog Zakona.
- (2) Ako nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (1) ovog članka, Institut će zaključkom odbaciti prigovor.
- (3) Ako su ispunjeni uvjeti iz stavka (1) ovog članka, Institut će dostaviti prigovor podnositelju prijave i pozvati ga da se o njemu pisano izjasni u roku od 60 dana.
- (4) Rok iz stavka (3) ovog članka ne može se produžiti, niti nakon njegovog isteka podnositelj prijave može podnijeti dopune svog odgovora na prigovor, uključujući i dodatne dokaze.
- (5) Ako se podnositelj prijave ne izjasni na prigovor u roku iz stavka (3) ovog članka, Institut će zaključkom obustaviti postupak po podnesenoj prijavi za zaštitu oznake geografskog porijekla.
- (6) Ako podnositelj prijave u roku iz stavka (3) ovog članka odgovori na prigovor, Institut ispituje opravdanost navoda iz prigovora pri čemu može odrediti usmenu raspravu ili da zatražiti stručno mišljenje od relevantne institucije ili pojedinca o spornim pitanjima iz prigovora.
- (7) Nakon provedenog postupka po prigovoru, na osnovu utvrđenih činjenica Institut će donijeti odgovarajuće rješenje.

Članak 40.
(Rješenje o zaštiti oznake geografskog porijekla)

- (1) Ako prijava za zaštitu oznake geografskog porijekla ispunjava sve uvjete propisane ovim Zakonom i ako nije podnesen prigovor, ili prigovor bude odbačen ili odbijen, Institut će donijeti rješenje o zaštiti oznake geografskog porijekla, odnosno registriranju zaštićenog

imena porijekla ili zaštićene geografske oznake i predmetno zaštićeno ime porijekla, odnosno zaštićenu geografsku oznaku, sa propisanim bibliografskim podacima upisati u Registar zaštićenih oznaka geografskog porijekla, te podatke o tome objaviti u službenom glasilu.

- (2) Podaci o zaštiti oznake geografskog porijekla registriranjem zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake koji se objavljuju uređuju se provedbenim propisom.

Članak 41.

(Trajanje zaštite oznake geografskog porijekla)

Trajanje zaštite oznake geografskog porijekla, registriranog zaštićenog imena porijekla, ili registrirane zaštićene geografske oznake nije vremenski ograničeno.

DIO ČETVRTI - POSTUPAK PO PRIJAVI ZA PRIZNANJE STATUSA OVLAŠTENOG KORISNIKA OZNAKE GEOGRAFSKOG PORIJEKLA

Članak 42.

(Pokretanje postupka za priznanje statusa ovlaštenog korisnika oznake geografskog porijekla)

- (1) Postupak za priznanje statusa ovlaštenog korisnika oznake geografskog porijekla pokreće se prijavom za priznanje statusa ovlaštenog korisnika oznake geografskog porijekla sa naznakom da li se traženi status odnosi na korisnika registriranog zaštićenog imena porijekla, ili registrirane zaštićene geografske oznake (u daljnjem tekstu: prijava ovlaštenog korisnika).
- (2) Prijavu ovlaštenog korisnika mogu podnijeti fizičke ili pravne osobe, kao i njihova udruženja, koja na određenom geografskom području proizvode one proizvode na koje se odnosi oznaka geografskog porijekla.
- (3) Za podnošenje prijave ovlaštenog korisnika plaćaju se propisana taksa i troškovi postupka.

Članak 43.

(Bitni dijelovi prijave ovlaštenog korisnika)

- (1) Bitni dijelovi prijave ovlaštenog korisnika su:
  - a) zahtjev za priznanje statusa ovlaštenog korisnika oznake geografskog porijekla, sa naznakom da se traži priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake,
  - b) dokaz o obavljanju određene djelatnosti na određenom geografskom području.
- (2) Ako se prijava odnosi na priznanje statusa ovlaštenog korisnika za zaštićeno ime porijekla, bitan dio je i dokaz o izvršenoj kontroli posebnih svojstava proizvoda od tijela koje će vršiti

kontrolu posebnih svojstava proizvoda, kako je predviđeno u stavku (3) članka 22. ovog Zakona.

Članak 44.

(Zahtjev za priznanje statusa ovlaštenog korisnika)

- (1) Zahtjev za priznanje statusa ovlaštenog korisnika sa naznakom da se odnosi na priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake sadrži:
  - a) podatke o podnositelju prijave;
  - b) podatke o zaštićenju oznaci geografskog porijekla i broj pod kojim je registrirana;
  - c) geografski naziv registriran zaštićenim imenom porijekla u slučaju kada korisnik želi da koristi zaštićeno ime porijekla;
  - d) geografski naziv ili drugu oznaku poznatu koja se odnosi na dato područje, kao što su izgled zaštićene geografske oznake ako pored riječi sadrži i figurativne dijelove, ili samo figurativne dijelove koji su podobni da identificiraju geografsko porijeklo određene robe, u slučaju kada korisnik želi da koristi zaštićenu geografsku oznaku;
  - e) vrstu proizvoda koji se obilježava određenom oznakom geografskog porijekla;
  - f) naziv područja ili mjesta odakle proizvod potječe;
  - g) način pakiranja proizvoda;
  - h) naznačenje specifičnih karakteristika proizvoda;
  - i) potpis podnositelja prijave.
- (2) Zahtjev za priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićenog imena porijekla, uz elemente iz stavka (1) ovog članka, sadrži i podatke o tijelu koje vrši kontrolu posebnih svojstava proizvoda kao i podatke o dokazu kojim se potvrđuje da je izvršena kontrola (broj i datum).

Članak 45.

(Dokaz o obavljanju određene djelatnosti na određenom području)

Dokazom o obavljanju određene djelatnosti, odnosno proizvodnji određenog proizvoda na određenom području smatrat će se odgovarajuće potvrde i rješenja koja su izdala nadležna tijela.

Članak 46.

(Dokaz o izvršenoj kontroli posebnih svojstava proizvoda)

- (1) Dokazom o izvršenoj kontroli posebnih svojstava proizvoda smatrat će se isprava o izvršenoj kontroli posebnih svojstava određenog proizvoda, koju je izdalo tijelo koje vrši kontrolu posebnih svojstava proizvoda, i koje je navedeno u zahtjevu za registriranje zaštićenog imena porijekla, odnosno u zahtjevu za priznanje statusa ovlaštenog korisnika imena porijekla.
- (2) Dokazom o izvršenoj kontroli potvrđuje se da kontrolirani proizvod posjeduje sva ona posebna svojstva i kvalitet koji su navedeni u elaboratu o načinu proizvodnje proizvoda i posebnim svojstvima i kvalitetu proizvoda iz članka 26. stavka (3) ovog Zakona.
- (3) Isprava iz stavka (1) ovog članka važi šest mjeseci od dana izdavanja.

Članak 47.
(Datum podnošenja prijave ovlaštenog korisnika)

- (1) Za priznanje datuma podnošenja prijave ovlaštenog korisnika potrebno je da prijava podnesena Institutu na taj datum sadrži bitne dijelove iz članka 43. ovog Zakona.
- (2) Institut podnosiocu prijave na njegov primjerak potvrđuje prijem prijave.
- (3) Po prijemu prijave Institut ispituje da li prijava sadrži dijelove iz stavka (1) ovog članka.
- (4) Ako prijava ne sadrži dijelove iz stavka (1) ovog članka, Institut će pozvati podnosioca prijave da u roku od 30 dana, otkloni nedostatke zbog kojih prijava nije mogla biti upisana u odgovarajući registar prijave ovlaštenih korisnika.
- (5) Ako podnositelj prijave u roku iz stavka (4) ovog članka ne otkloni nedostatke, Institut će zaključkom odbaciti prijavu.
- (6) Ako podnositelj prijave u roku iz stavka (4) ovog članka otkloni nedostatke, Institut će zaključkom priznati kao datum podnošenja prijave onaj datum kada je podnositelj prijave otklonio uočene nedostatke.

Članak 48.
(Registar prijave za priznanje statusa ovlaštenog korisnika)

U Registar prijave ovlaštenih korisnika za priznanje statusa ovlaštenog korisnika upisuju se podaci o bitnim dijelovima prijave ovlaštenog korisnika iz članka 43. ovog Zakona i drugi podaci propisani provedbenim propisom.

Članak 49.
(Redosljed ispitivanja prijave ovlaštenog korisnika)

- (1) Prijave ovlaštenog korisnika se ispituju prema redosljedu određenom datumom njihovog podnošenja.
- (2) Izuzetno od odredbe stavka (1) ovog članka, prijava se može ispitivati po hitnom postupku:
  - a) u slučaju sudskog spora ili pokrenutog inspekcijuskog nadzora ili carinskog postupka,
  - b) ako je, suglasno drugim propisima, u određenom roku neophodno izvršiti registraciju oznake geografskog porijekla i steći status njihovih ovlaštenih korisnika, uz obvezu podnošenja posebnog zahtjeva za to.
- (3) U slučaju iz stavka (2) ovog članka podnosi se zahtjev za ispitivanje prijave po hitnom postupku.
- (4) Za zahtjev za ispitivanje prijave po hitnom postupku iz stavka (2) točka b) ovog članka plaćaju se takse i troškovi postupka.

Članak 50.
(Ispitivanje urednosti prijave ovlaštenog korisnika)

- (1) Postupak ispitivanja urednosti prijave ovlaštenog korisnika obuhvaća ispitivanje svih uvjeta propisanih ovim Zakonom i provedbenim propisom.
- (2) Prijava je uredna ako sadrži bitne dijelove iz čl. 43., 44., 45. i 46. ovog Zakona, dokaz o uplati takse i troškova postupka i druge propisane podatke.
- (3) Ako utvrdi da prijava nije uredna, Institut će pisanim putem, uz navođenje razloga, pozvati podnositelja prijave da je uredi u roku koji ne može biti kraći od 30 dana, niti duži od 90 dana.
- (4) Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave, uz plaćanje propisane takse i troškova postupka, Institut će produžiti rok iz stavka (3) ovog članka za vrijeme koje smatra primjerenim, ali ne kraće od 15 dana, niti duže od 90 dana.
- (5) Ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne uredi prijavu, ili ne plati taksu i troškove postupka za njeno uređivanje, Institut će zaključkom odbaciti prijavu.
- (6) U slučaju iz stavka (5) ovog članka, uz plaćanje propisane takse i troškova postupka, podnositelj prijave može podnijeti prijedlog za povrat u prijašnje stanje u roku od tri mjeseca od dana prijema zaključka o odbacivanju.

Članak 51.
(Ispitivanje uvjeta za priznanje statusa ovlaštenog korisnika)

Ako je prijava za priznanje statusa ovlaštenog korisnika uredna, sukladno odredbama čl. 43. do 46. ovog Zakona, Institut ispituje da li su ispunjeni uvjeti za priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićene oznake geografskog porijekla.

Članak 52.
(Rješenje o odbijanju priznanja statusa ovlaštenog korisnika)

- (1) Ako utvrdi da prijava ovlaštenog korisnika ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom za priznanje statusa ovlaštenog korisnika, Institut će pismeno obavijestiti podnositelja prijave ovlaštenog korisnika o razlozima zbog kojih mu se ne može priznati status ovlaštenog korisnika zaštićene oznake geografskog porijekla i pozvat će ga da se u roku od 60 dana izjasni o tim razlozima.
- (2) Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave ovlaštenog korisnika, uz plaćanje propisane takse i troškova postupka, Institut može produžiti rok iz stavka (1) ovog članka za vrijeme koje smatra primjerenim, ali ne kraće od 15 dana, niti duže od 90 dana.
- (3) Ako se podnositelj prijave u ostavljenom roku izjasni o razlozima zbog kojih mu se ne može priznati status ovlaštenog korisnika, Institut je dužan da o njegovom izjašnjenju pribavi mišljenje eksperta iz članka 33. stavka (2) ovog Zakona.

- (4) Ako ekspert iz članka 33. stavak (2) ovog Zakona traženo mišljenje ne dostavi u roku od 60 dana od kada mu je zatraženo, Institut će postupak ispitivanja uvjeta za priznanje statusa ovlaštenog korisnika nastaviti bez pribavljenog mišljenja.
- (5) Institut će rješenjem odbiti zahtjev za priznanje statusa ovlaštenog korisnika, ako se podnositelj prijave ovlaštenog korisnika uopće ne izjasni, ili ako se izjasni, a Institut ili ekspert iz članka 33. stavka (2) ovog Zakona i dalje smatra da se podnositelju prijave ovlaštenog korisnika ne može priznati status ovlaštenog korisnika.

Članak 53.

(Pretvaranje prijave za priznanje statusa ovlaštenog korisnika)

- (1) Ako je u tijeku postupka po prijavi ovlaštenog korisnika za priznanje statusa ovlaštenog korisnika registrirane oznake geografskog porijekla, sukladno odredbi članka 35. ovog Zakona, došlo do pretvaranja prijave zaštićenog imena porijekla u prijavu zaštićene geografske oznake, ili pretvaranja prijave zaštićene geografske oznake u prijavu zaštićenog imena porijekla, podnositelj prijave za priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićenog imena porijekla, odnosno zaštićene geografske oznake, čije je pretvaranje izvršeno dužan je da, uz plaćanje propisane takse i troškova postupka, podnese zahtjev za pretvaranje prijave za priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićenog imena porijekla u prijavu za priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićene geografske oznake ili obratno.
- (2) Institut je dužan da bez odgađanja obavijesti sve podnositelj prijave ovlaštenog korisnika da je, sukladno odredbi članka 35. ovog Zakona, podnesen zahtjev za pretvaranje prijave zaštićenog imena porijekla, odnosno zaštićene geografske oznake.
- (3) O pretvaranju odgovarajuće prijave Institut donosi poseban zaključak i upisuje podatke o pretvorenoj prijavi u odgovarajuće registre.

Članak 54.

(Zaključak o plaćanju takse za priznanje statusa ovlaštenog korisnika)

- (1) Ako prijava ovlaštenog korisnika ispunjava uvjete propisane ovim zakonom da se podnositelju prijave prizna status ovlaštenog korisnika, Institut će zaključkom pozvati podnositelja prijave ovlaštenog korisnika da plati taksu i troškove postupka za priznanje statusa ovlaštenog korisnika, za prvih pet godina i troškove objavljivanja podataka o ovlaštenom korisniku i da dostavi dokaze o izvršenim uplatama.
- (2) Ako podnositelj prijave u roku od 30 dana ne dostavi dokaze o izvršenim uplatama iz stavka (1) ovog članka, Institut će posebnim zaključkom obustaviti postupak po prijavi.
- (3) U slučaju iz stavka (2) ovog članka, podnositelj prijave ovlaštenog korisnika može, uz plaćanje propisane takse i troškova postupka, podnijeti prijedlog za povrat u prijašnje stanje, u roku od tri mjeseca od dana prijema zaključka o obustavljanju postupka.

Članak 55.

(Rješenje o priznanju i upisivanje statusa ovlaštenog korisnika u odgovarajuće registre)

- (1) Kada podnositelj prijave ovlaštenog korisnika dostavi dokaze o izvršenim uplatama iz članka 54. stavka (1) ovog Zakona, Institut će donijeti rješenje o priznanju statusa ovlaštenog korisnika i priznati status podnositelja prijave ovlaštenog korisnika, sa propisanim bibliografskim podacima, upisati u Registar ovlaštenih korisnika zaštićenih oznaka geografskog porijekla.
- (2) Priznati status podnositelja prijave ovlaštenog korisnika, upisuje se i u Registar zaštićenih oznaka geografskog porijekla.
- (3) Podaci iz stavka (1) ovog članka koji se upisuju u odgovarajuće registre uređuju se provedbenim propisom.

Članak 56.

(Izdavanje isprave i objavljivanje podataka o statusu ovlaštenog korisnika)

- (1) Ovlaštenom korisniku imena porijekla, odnosno geografske oznake, Institut izdaje ispravu o statusu ovlaštenog korisnika zaštićene oznake geografskog porijekla sa zaštićenim imenom porijekla, odnosno zaštićenom geografskom oznakom, a propisane podatke o priznatom statusu ovlaštenog korisnika objavljuje u službenom glasilu.
- (2) Sadržaj isprave o statusu ovlaštenog korisnika i podaci koji se objavljuju u službenom glasilu iz stavka (1) ovog članka uređuju se provedbenim propisom.

Članak 57.

(Trajanje statusa ovlaštenog korisnika i upis izmjena)

- (1) Status ovlaštenog korisnika, traje pet godina od dana upisivanja priznatog statusa u Registar ovlaštenih korisnika zaštićenih oznaka geografskog porijekla.
- (2) Status ovlaštenog korisnika, može na zahtjev ovlaštenog korisnika, uz podnošenje dokaza o ispunjavanju uvjeta propisanih ovim Zakonom i plaćenju propisanoj taksi i troškovima postupka, biti obnovljen neograničen broj puta, sve dok traje zaštita oznake geografskog porijekla.
- (3) Sadržaj zahtjeva iz stavka (2) ovog članka uređuje se provedbenim propisom.
- (4) Na zahtjev ovlaštenog korisnika Institut upisuje u registar statusne i druge promjene koje se odnose na ovlaštenog korisnika.
- (5) Postupak za upis promjene iz stavka (4) ovog članka uređuje se provedbenim propisom.
- (6) Za sve radnje upisa statusnih i drugih promjena iz stavka (4) plaćaju se takse i troškovi postupka.

DIO PETI - SADRŽAJ I OBIM PRAVA KOJE IMA OVLAŠTENI KORISNIK IMENA PORIJEKLA ILI GEOGRAFSKE OZNAKE

Članak 58.

(Korištenje zaštićenih oznaka geografskog porijekla)

- (1) Zaštićenu oznaku geografskog porijekla odnosno zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografsku oznaku, mogu koristiti samo osobe kojima je priznat status ovlaštenih korisnika i koje su upisane u odgovarajući registar.
- (2) Ovlašteni korisnici zaštićenih oznaka geografskog porijekla, imaju isključivo pravo da zaštićenu oznaku geografskog porijekla, koriste za obilježavanje proizvoda na koje se ta zaštićena oznaka geografskog porijekla, odnosi.
- (3) Ovlašteni korisnici zaštićene oznake geografskog porijekla čiji se status ovlaštenog korisnika odnosi na registrirano zaštićeno ime porijekla imaju isključivo pravo da svoj proizvod obilježavaju oznakom "zaštićeno ime porijekla".
- (4) Ovlašteni korisnici zaštićene oznake geografskog porijekla čiji se status ovlaštenog korisnika odnosi na registriranu zaštićenu geografsku oznaku imaju isključivo pravo da svoj proizvod obilježavaju oznakom "zaštićena geografska oznaka".
- (5) Prava iz st. (2), (3) i (4) ovog članka obuhvaćaju i upotrebu termina "zaštićeno ime porijekla", odnosno "zaštićena geografska oznaka", na ambalaži, katalogima, prospektima, oglasima, posterima i drugim oblicima ponude, uputstvima, računima, poslovnoj prepisci i drugim oblicima poslovne dokumentacije, kao i uvoz i izvoz proizvoda obilježenih tim zaštićenim imenom porijekla, odnosno tom zaštićenom geografskom oznakom.
- (6) Ovlašteni korisnici zaštićenog imena porijekla i ovlašteni korisnici zaštićenih geografskih oznaka mogu pored oznaka predviđenih u stavku (3) i (4) ovog članka, da koriste i prikaz geografskog područja porijekla, kako je navedeno u Elaboratu, odnosno Specifikaciji, te tekst, grafičke prikaze ili znakove koji se odnose na državu i/ili regiju u kojoj je to geografsko područje smješteno.
- (7) Individualni i kolektivni žigovi mogu se koristiti na etiketama, zajedno sa zaštićenim imenom porijekla ili zaštićenom geografskom oznakom.

Članak 59.

(Nedopuštene radnje)

- (1) Nije dopušteno korištenje registriranih zaštićenih imena porijekla i zaštićenih geografskih oznaka u sljedećim slučajevima:
  - a) korištenje od osobe koja nema priznat status ovlaštenog korisnika;
  - b) bilo koje korištenje za označavanje proizvoda čiji kvalitet, reputacija ili neka druga karakteristika ne zadovoljavaju uvjete sadržane u registru odnosno u elaboratu ili specifikaciji u pogledu zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake;

- c) bilo koje korištenje za označavanje proizvoda koji nisu obuhvaćeni registracijom, ali koji su iste vrste kao proizvodi obuhvaćeni registracijom uključujući kad se ti proizvodi koriste kao sastojak;
  - d) bilo koje korištenje lažnog ili prijevornog obavještenja u pogledu geografskog porijekla, prirode i kvaliteta proizvoda na pakiranju, propagandnom materijalu ili drugim dokumentima tako da ostavlja utisak postojanja veze između proizvoda i zaštićene oznake geografskog porijekla;
  - e) bilo koje korištenje koje, iako točno u pogledu naziva teritorije, regije ili mjesta sa kojeg proizvod potječe, navodi javnost na pogrešno mišljenje da proizvod potječe sa drugog područja;
  - f) bilo koje korištenje prijevoda, transkripcije ili transliteracije čak i kada je naznačeno pravo porijeklo proizvoda i naziva koji je praćen izrazima “stil”, “tip”, “metoda”, “po postupku”, “način”, “imitacija”, “proizveden u” i sl.;
  - g) svaki drugi postupak koji bi mogao dovesti javnost u zabludu o geografskom porijeklu proizvoda.
- (2) Kada zaštićena geografska oznaka ili zaštićeno ime porijekla sadrži u sebi i naziv proizvoda koji se smatra generičkim, korištenje toga generičkog naziva za odgovarajući proizvod neće se smatrati nedopuštenom radnjom iz stavka (1) ovog članka.

Članak 60. **(Odnos prema žigu)**

- (1) Odredbe ovog Zakona neće utjecati na podobnost za registriranje, valjanost registracije žiga ili prava na korištenje žiga na osnovu činjenice da je takav žig identičan, ili sličan registriranoj oznaci geografskog porijekla, ako je žig koji je u pitanju prijavljen, ili registriran u dobroj vjeri, ili su prava na žig stečena kroz upotrebu u dobroj vjeri prije dana stupanja na snagu ovog zakona, ili prije nego što je geografska oznaka zaštićena u svojoj zemlji porijekla.
- (2) Kada se zaštićena geografska oznaka ili zaštićeno ime porijekla registrira, registracija žiga čija bi upotreba bila u suprotnosti s člankom 54. i koji se odnosi na istu kategoriju proizvoda će se odbiti, ako je zahtjev za registraciju žiga podnesen nakon datuma podnošenja zahtjeva za registraciju oznake geografskog porijekla.
- (3) Žigovi koji su registrirani u suprotnosti sa stavkom (2) ovog članka će se poništiti.

Članak 61. **(Upotreba osobnog imena)**

Odredbe ovog Zakona ni na koji način neće utjecati na bilo koju osobu da koristi svoje osobno ime, ili ime svog prethodnika u poslovanju, kada to ime na bilo koji način ukazuje na zaštićenu oznaku geografskog porijekla, i kada se koristi za obilježavanje istih ili istorodnih proizvoda na koje se odnosi zaštićena oznaka geografskog porijekla, osim ako je to ime počelo da se koristi nakon datuma podnošenja prijave za registraciju oznake geografskog porijekla i na način koji obmanjuje javnost.

Članak 62.
(Zabrana prijenosa)

- (1) Registrirano zaštićeno ime porijekla i registrirana zaštićena geografska oznaka ne mogu biti predmet ugovora o prijenosu prava, licenci i zalogu.
- (2) Ovlašteni korisnici zaštićenih oznaka geografskog porijekla ne mogu prenositi svoje pravo **korištenja** zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake.

(DIO ŠESTI - PRESTANAK VAŽENJA ZAŠTIĆENE OZNAKE GEOGRAFSKOG PORIJEKLA)

Članak 63.
(Prestanak važenja zaštićene oznake geografskog porijekla)

- (1) Registrirana oznaka geografskog porijekla prestaje važiti ako prestanu uvjeti za njenu zaštitu odnosno ako je prestala proizvodnja određenog proizvoda koji se označavao registriranim zaštićenim imenom porijekla ili registriranom zaštićenom geografskom oznakom u BiH.
- (2) Na zahtjev zainteresirane osobe, uz podnošenje potvrde koju je izdalo nadležno tijelo zemlje porijekla, određene oznake geografskog porijekla ili po prijemu obavještenja nadležnog tijela zemlje porijekla da je prestala zaštita određene oznake geografskog porijekla u zemlji porijekla, Institut će donijeti rješenje o prestanku važenja zaštite oznake geografskog porijekla.
- (3) Zaštićena oznaka geografskog porijekla odnosno registrirano zaštićeno ime porijekla i registrirana zaštićena geografska oznaka prestaju važiti ako im prestane zaštita u zemlji njihovog porijekla.
- (4) Na zahtjev zainteresirane osobe uz podnošenje određenih dokaza, Institut donosi rješenje o prestanku važenja zaštite oznake geografskog porijekla iz stavka (3) ovog članka.
- (5) Rješenje iz st. (2) i (4) ovog članka, Institut će upisati u odgovarajući registar i objaviti podatke o prestanku važenja u službenom glasilu.

Članak 64.
(Prestanak zaštićene geografske oznake na osnovu sudske odluke)

- (1) Zainteresirana osoba može tužbom nadležnom sudu pokrenuti postupak za utvrđenje da je određena zaštićena geografska oznaka postala generična, odnosno uobičajen naziv za određeni proizvod.
- (2) Registracija zaštićene geografske oznake prestaje važiti na temelju pravomoćne sudske odluke kojom se utvrđuje da je postala generična, odnosno uobičajeni naziv za određeni proizvod.

- (3) Registracija zaštićenog imena porijekla koje je u svojoj zemlji porijekla registrirano i zaštićeno ne može biti proglašena generičnom, odnosno uobičajenim nazivom za određeni proizvod sve dok takva zaštita traje u zemlji porijekla.
- (4) Po prijemu sudske odluke iz stavka (2) ovog članka Institut će odluku suda upisati u odgovarajuće registre i objaviti u službenom glasilu.

DIO SEDMI - PRESTANAK I UKIDANJE STATUSA OVLAŠTENOG KORISNIKA

Članak 65. (Prestanak statusa ovlaštenog korisnika)

- (1) Status ovlaštenog korisnika prestaje po isteku od pet godina ukoliko nije obnovljen.
- (2) Status ovlaštenog korisnika prestaje i prije isteka predviđenog roka od pet godina:
  - a) ako se ovlašteni korisnik zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake odrekne svog statusa - narednog dana od dana predaje Institutu podneska o odricanju,
  - b) ako su registrirano zaštićeno ime porijekla i registrirana zaštićena geografska oznaka prestali važiti na temelju članka 63. odnosno 64. ovog Zakona na temelju odluke suda ili Instituta - danom određenim tom odlukom,
  - c) ako je prestala pravna osoba, odnosno ako je umrla fizička osoba koja ima status ovlaštenog korisnika - danom prestanka pravne osobe, odnosno smrti fizičke osobe.

Članak 66. (Ukidanje rješenja o priznanju statusa ovlaštenog korisnika)

- (1) Na zahtjev zainteresirane osobe ili po službenoj dužnosti, Institut može ukinuti rješenje o priznanju statusa ovlaštenog korisnika ako utvrdi da su prestali postojati uvjeti za priznanje statusa ovlaštenog korisnika, koji su predviđeni ovim Zakonom.
- (2) U postupku po zahtjevu za ukidanje rješenja o priznanju statusa ovlaštenog korisnika, ovlašteni korisnik dužan je dokazati da postoje zakonom propisani uvjeti za priznanje statusa ovlaštenog korisnika.
- (3) Ako podnositelj zahtjeva za ukidanje rješenja o priznanju statusa ovlaštenog korisnika u tijekom postupka odustane od svog zahtjeva, Institut može nastaviti postupak po službenoj dužnosti.
- (4) U postupku po zahtjevu za ukidanje rješenja o priznanju statusa ovlaštenog korisnika shodno se primjenjuju odredbe čl. 38. i 39. ovog Zakona.
- (5) Osobi koja je upisana kao ovlašteni korisnik u odgovarajuće registre, status ovlaštenog korisnika prestaje narednog dana od dana pravomoćnosti rješenja o ukidanju rješenja o priznanju statusa ovlaštenog korisnika.

DIO OSMI - PROGLAŠAVANJE NIŠTAVIM RJEŠENJA O ZAŠTITI OZNAKE GEOGRAFSKOG PORIJEKLA, ODNOSNO RJEŠENJA O PRIZNANJU STATUSA OVLAŠTENOG KORISNIKA

Članak 67.

(Uvjet za proglašavanje ništavim rješenja o zaštiti oznake geografskog porijekla, odnosno o priznanju statusa ovlaštenog korisnika)

Rješenje o zaštiti oznake geografskog porijekla, odnosno registriranju zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake kao i rješenje o priznanju statusa ovlaštenog korisnika može se proglasiti ništavim ako se utvrdi da u vrijeme njihovog donošenja nisu bili ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom za zaštitu oznake geografskog porijekla registriranjem zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, odnosno za priznanje statusa ovlaštenog korisnika.

Članak 68.

(Prijedlog za proglašavanje ništavim rješenja o zaštiti oznaka geografskog porijekla, odnosno rješenja o priznanju statusa ovlaštenog korisnika)

- (1) Rješenje o zaštiti oznaka geografskog porijekla registriranjem zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, odnosno rješenja o priznanju statusa ovlaštenog korisnika se može proglasiti ništavim po službenoj dužnosti ili po prijedlogu zainteresirane osobe za sve vrijeme trajanja zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, odnosno statusa ovlaštenog korisnika.
- (2) Ako je izjavljen prigovor na podnesenu prijavu za zaštitu oznake geografskog porijekla zbog razloga propisanih u članku 37. st. (3) i (4), pa je rješenje o odbijanju prigovora pravomoćno, prijedlog za proglašavanje ništavim rješenja ista osoba ne može podnijeti zbog istih razloga koji su navedeni u odbijenom prigovoru, osim ako podnositelj prijedloga ne dostavi nove dokaze koji bi sami ili u vezi sa već upotrijebljenim dokazima mogli dovesti do drugačijeg rješenja u postupku po prigovoru.
- (3) Uz prijedlog za proglašavanje ništavim rješenja podnose se odgovarajući dokazi.

Članak 69.

(Postupak za proglašavanje ništavim rješenja)

- (1) Postupak za proglašavanje ništavim rješenja pokreće se pisanim prijedlogom za proglašavanje ništavim rješenja.
- (2) Sadržaj prijedloga iz stavka (1) ovog članka, kao i prilozi uz prijedlog uređuju se provedbenim propisom.
- (3) Prijedlog za proglašavanje ništavim rješenja je uredan ako sadrži propisane podatke.

- (4) Ako prijedlog za proglašavanje ništavim rješenja nije uredan, Institut će pozvati podnositelja prijedloga da ga u roku od 30 dana od dana prijema poziva uredi.
- (5) Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijedloga, uz plaćanje takse i troškova postupka, Institut će produžiti rok iz stavka (4) ovog članka za vrijeme koje smatra primjerenim, ali ne kraće od 15 dana, niti duže od 60 dana.
- (6) Ako podnositelj prijedloga u roku iz stavka (4) ovog članka ne postupi po pozivu, Institut će prijedlog zaključkom odbaciti.
- (7) Uredan prijedlog Institut će dostaviti protivniku predlagača i pozvati ga da u roku od 30 dana od dana prijema poziva dostavi svoj odgovor.
- (8) Na obrazloženi zahtjev protivnika predlagača, uz plaćanje takse i troškova postupka, Institut će produžiti rok iz stavka (7) ovog članka za vrijeme koje smatra primjerenim, ali ne kraće od 15 dana, niti duže od 60 dana.
- (9) Ako protivnik predlagača u ostavljenom roku ne odgovori na prijedlog za proglašavanje ništavim rješenja, Institut će proglasiti ništavim rješenje o registriranju zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, odnosno rješenje o priznanju statusa ovlaštenog korisnika.
- (10) Ako ocijeni da je to neophodno, Institut može odrediti usmenu raspravu povodom podnesenog prijedloga za proglašavanje ništavim rješenja.
- (11) Poslije provedenog postupka po prijedlogu za proglašavanje ništavim rješenja na temelju prijedloga iz članka 68. stavak (1) ovog Zakona, Institut može u svako doba donijeti rješenje o proglašavanju ništavim rješenja o zaštiti oznaka geografskog porijekla, odnosno registraciji zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, kao i rješenja o priznanju statusa ovlaštenog korisnika, ili na temelju provedenog postupka takav prijedlog odbiti ili djelomično usvojiti.
- (12) Rješenja iz stavka (11) ovog članka koja donosi Institut su konačna u upravnom postupku.

Članak 70. **(Djelovanje na pravomoćnu sudsku presudu)**

Proglašavanje ništavim rješenja o zaštiti oznaka geografskog porijekla, odnosno o registriranju zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, kao i rješenja o priznanju statusa ovlaštenog korisnika, nema djelovanje na sudske odluke u vezi sa utvrđivanjem povrede prava koje su u momentu donošenja tog rješenja bile pravomoćne pod uvjetom da je tužitelj, odnosno ovlašteni korisnik bio savjestan.

DIO DEVETI - GRAĐANSKOPRAVNA ZAŠTITA

Članak 71. (Tužba zbog povrede prava)

- (1) U slučaju povrede zaštićene oznake geografskog porijekla, registriranim zaštićenim imenom porijekla ili zaštićenom geografskom oznakom tužitelj može tužbom zahtijevati:
  - a) utvrđenje povrede prava,
  - b) zabranu daljeg vršenja učinjene povrede i budućih sličnih povreda prestankom ili uzdržavanjem od radnji koje to pravo povređuju,
  - c) uklanjanje stanja nastalog povredom prava,
  - d) povlačenje predmeta povrede iz privrednih tokova uz uvažavanje interesa trećih savjesnih osoba,
  - e) potpuno uklanjanje predmeta povrede iz privrednih tokova,
  - f) uništenje predmeta kojima je izvršena povreda prava,
  - g) uništenje sredstava koja su isključivo ili u pretežitoj mjeri namijenjena ili se upotrebljavaju za činjenje povreda i koja su vlasništvo povreditelja,
  - h) prepuštanje predmeta povrede nositelju prava uz naknadu troškova proizvodnje,
  - i) naknadu imovinske štete i opravdanih troškova postupka,
  - j) objavljivanje presude o trošku tuženog.
- (2) Pri odlučivanju o zahtjevima iz stavka (1) toč. c), d), e), f), g) i h) ovog članka sud je dužan uzeti u obzir sve okolnosti slučaja, naročito razmjer između težine učinjene povrede i zahtjeva, kao i interes ovlaštene osobe da se osigura efektivna zaštita prava.
- (3) U postupku protiv osoba čije su usluge bile upotrijebljene za povredu prava, a postojanje te povrede već je pravomoćno ustanovljeno u postupku prema trećoj osobi, pretpostavlja se da povreda prava postoji.
- (4) Postupak po tužbi iz stavka (1) ovog članka je hitan.

Članak 72. (Povreda imena porijekla ili geografske oznake)

Povredom zaštićene oznake geografskog porijekla smatra se svako neovlašteno korištenje zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake u smislu članka 58. ovog Zakona i vršenje neke od nedopuštenih radnji u smislu članka 59. ovog Zakona.

Članak 73. (Naknada štete)

- (1) Za sve povrede prava iz ovog Zakona važe opća pravila o naknadi štete i odgovornosti za štetu, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Osoba koja povrijedi zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografsku oznaku dužna je platiti svim osobama koje imaju status ovlaštenog korisnika tog imena porijekla, odnosno te geografske oznake, odštetu u obimu koji se određuje prema općim pravilima o naknadi štete.

Članak 74.

(Zahtjev za naknadu štete, za običnu naknadu i za stjecanje bez osnova)

- (1) Protiv osobe koja je neovlaštenom radnjom povrijedila zaštićenu oznaku geografskog porijekla, odnosno koristila zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografsku oznaku u smislu članka 58. ovog Zakona, ili počinila neku od zabranjenih radnji u smislu članka 59. ovog Zakona, nositelju statusa ovlaštenog korisnika zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake prouzročila štetu, ovlaštenu korisnik može tužbom zahtijevati naknadu štete prema općim pravilima o naknadi štete iz zakona kojim se uređuju obvezni odnosi.
- (2) Protiv osobe koja je bez osnova u pravnom poslu, sudskoj odluci ili zakonu, neovlaštenim poduzimanjem neke od radnji iz članka 58. i članka 59. ovog Zakona, povrijedila zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografsku oznaku i time stekla neku korist, nositelj prava ovlaštenog korisnika može zahtijevati povrat ili naknadu tih koristi prema općim pravilima o stjecanju bez osnova iz zakona kojim se uređuju obvezni odnosi.
- (3) Zahtjevi iz stavaka (1) i (2) ovog članka se međusobno ne isključuju.
- (4) Prilikom odlučivanja o kumulativno postavljenim zahtjevima sud će paziti na opća načela iz zakona kojim se uređuju obvezni odnosi.

Članak 75.

(Penal)

- (1) Ako je povreda zaštićene oznake geografskog porijekla, odnosno zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake učinjena namjerno ili krajnjom nepažnjom, tužitelj može od osobe koja je povrijedila zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografsku oznaku tražiti naknadu do trostrukog iznosa stvarne štete i izmakle dobiti.
- (2) Pri odlučivanju o zahtjevu za plaćanje penala sud će uzimati u obzir sve okolnosti slučaja, a naročito obim nastale štete, stupanj krivnje povrijeditelja i preventivni cilj penala.

Članak 76.

(Aktivna legitimacija za tužbu)

- (1) Tužbu zbog povrede zaštićene oznake geografskog porijekla, može podnijeti osoba iz članka 20. ovog Zakona koje je ustanovilo oznaku geografskog porijekla odnosno zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografsku oznaku kao i ovlaštenu korisnik zaštićene oznake geografskog porijekla i udruženje potrošača.
- (2) Ako je pred Institutom, odnosno sudom, pokrenut postupak iz čl. 64., 66. ili 68. ovog Zakona, sud koji postupa po tužbi iz članka 71. ovog Zakona dužan je prekinuti postupak do konačne odluke Instituta ili suda.

Članak 77.
(Rok za podnošenje tužbe)

Tužba zbog povrede zaštićene oznake geografskog porijekla, odnosno povrede registriranog zaštićenog imena porijekla i zaštićene geografske oznake može se podnijeti u roku od tri godine od dana kada je tužitelj saznao za povredu i počinitelja, a najkasnije u roku od pet godina od dana kad je povreda prvi put učinjena.

Članak 78.
(Privremene mjere)

- (1) Sud će odrediti privremenu mjeru radi osiguranja zahtjeva prema odredbama ovog Zakona ako predlagatelj učini vjerojatnim:
  - a) da je nositelj prava iz ovog Zakona i
  - b) da je njegovo pravo povrijeđeno, ili da prijeti stvarna opasnost od povrede.
- (2) Nositelj prava mora učiniti vjerojatnim i jednu od sljedećih pretpostavki:
  - a) opasnost da će ostvarivanje zahtjeva biti onemogućeno ili znatno otežano,
  - b) da je privremena mjera potrebna radi sprječavanja nastanka štete koju će biti kasnije teško popraviti, ili
  - c) da pretpostavljeni povrijeditelj donošenjem privremene mjere koja bi se kasnije u postupku pokazala kao neopravdana ne bi pretrpio veće negativne posljedice od onih koje bi bez donošenja takve privremene mjere pretrpio nositelj prava.
- (3) Nositelj prava koji predlaže da se donese privremena mjera bez prethodnog obavještanja i saslušanja suprotne strane dužan je, osim uvjeta iz st. (1) i (2) ovog članka, učiniti vjerojatnim da bi bilo kakvo odgađanje donošenja privremene mjere prouzrokovalo nositelju prava nastanak štete koju bi bilo teško popraviti.
- (4) U slučaju donošenja privremene mjere prema odredbama stavka (3) ovog članka, sud će rješenje o privremenoj mjeri dostaviti suprotnoj strani odmah poslije njenog provođenja.
- (5) Nositelj prava ne mora dokazivati opasnost da će ostvarivanje zahtjeva biti onemogućeno ili znatno otežano ako učini vjerojatnim da će predložena privremena mjera prouzrokovati pretpostavljenom povrijeditelju samo neznatnu štetu.
- (6) Smatra se da opasnost postoji ako bi trebalo ostvarivati zahtjeve u inozemstvu.
- (7) Sud može odrediti za osiguranje zahtjeva, prema stavku (1) ovog članka, bilo koju privremenu mjeru kojom se može postići cilj osiguranja, a naročito:
  - a) da se pretpostavljenom povrijeditelju zabrane radnje kojima se povrijeđuje pravo iz ovog Zakona,
  - b) da se oduzmu, uklone iz prometa i pohrane predmeti povrede i sredstva povrede koji su isključivo ili u pretežitoj mjeri namijenjeni, odnosno upotrebljavaju se za činjenje povreda,
  - c) da se zabrane radnje posrednika čije usluge koriste treće osobe da bi povrijedile pravo iz ovog Zakona.

- (8) Ako je mjera određena prije podnošenja tužbe, sud će u rješenju odrediti i rok u kojem predlagatelj mora podnijeti tužbu radi opravdanja te mjere.
- (9) Rok iz stavka (8) ovog članka ne može biti duži od 20 radnih dana, odnosno 31 kalendarskog dana, od dana dostavljanja rješenja predlagatelju, zavisno od toga koji rok istječe kasnije.
- (10) Sud mora odlučiti o prigovoru protiv rješenja o privremenoj mjeri u roku od 30 dana od dana podnošenja odgovora na prigovor, odnosno od isteka roka za podnošenje tog odgovora.
- (11) Postupak u vezi sa donošenjem privremene mjere je hitan.

Članak 79. **(Osiguranje dokaza)**

- (1) Sud će donijeti rješenje o osiguranju dokaza ako predlagatelj pruži sudu razumne dokaze o tome:
  - a) da je nositelj prava iz ovog zakona,
  - b) da je njegovo pravo povrijeđeno, ili da prijete stvarna opasnost od povrede,
  - c) da će dokazi o toj povredi biti uništeni, ili kasnije neće moći biti izvedeni.
- (2) Nositelj prava koji traži da se donese rješenje o osiguranju dokaza bez prethodnog obavještanja i saslušanja suprotne strane dužan je da, osim uvjeta iz stavka (1) ovog članka, učini vjerojatnim i postojanje opasnosti da će dokazi o povredi, zbog radnji protivnika, biti uništeni, ili da se kasnije neće moći izvesti.
- (3) U slučaju donošenja odluke o osiguranju dokaza prema odredbama stavka (2) ovog članka, sud će rješenje o osiguranju dostaviti suprotnoj strani odmah poslije izvođenja dokaza.
- (4) Sud može rješenjem iz stavka (1) ovog članka odrediti da se izvede bilo koji dokaz, a naročito:
  - a) uviđaj prostorija, poslovne dokumentacije, inventara, baza podataka, kompjuterskih memorijskih jedinica ili drugih stvari,
  - b) oduzimanje uzoraka predmeta povrede,
  - c) pregled i predaja dokumenata,
  - d) određivanje i saslušanje vještaka,
  - e) saslušanje svjedoka.
- (5) Osiguranje dokaza može se tražiti i poslije pravomoćno okončanog postupka, ako je to potrebno radi pokretanja postupka prema izvanrednim pravnim lijekovima, ili za vrijeme takvog postupka.
- (6) U postupku osiguranja dokaza, prema odredbama ovog članka, koriste se odgovarajuće odredbe zakona koji uređuje izvršenje i osiguranje, a koje se odnose na privremene mjere, osim ako je ovim Zakonom drugačije određeno.
- (7) Postupak osiguranja dokaza je hitan.

- (8) Ako se kasnije pokaže da je prijedlog za osiguranje dokaza neopravdan, ili ako nositelj prava taj prijedlog ne opravda, suprotna strana ima pravo tražiti:
- a) vraćanje oduzetih predmeta,
  - b) zabranu upotrebe pribavljenih informacija,
  - c) naknadu štete.
- (9) Sud mora u postupku osiguranja dokaza, prema odredbama ovog članka, osigurati zaštitu povjerljivih podataka stranaka i voditi brigu o tome da se sudski postupak ne zloupotrebljava isključivo sa namjerom pribavljanja povjerljivih podataka suprotne strane.

Članak 80. **(Dužnost obavještanja)**

- (1) Sud može tijekom parnice, zbog povrede prava iz ovog Zakona, na osnovu opravdanog zahtjeva jedne od stranaka naložiti povreditelju prava da dostavi podatke o izvoru i distributivnim kanalima robe i usluga kojima se povrijeđuje pravo iz ovog Zakona.
- (2) Sud može naložiti da podatke iz stavka (1) ovog članka dostave sudu i osobe koje u obimu komercijalne djelatnosti:
- a) posjeduju robu za koju se sumnja da se njome povrijeđuje pravo iz ovog Zakona, ili
  - b) koriste usluge za koje se sumnja da se njima povrijeđuje pravo iz ovog Zakona, ili
  - c) daju usluge za koje se sumnja da se njima povrijeđuje pravo iz ovog Zakona.
- (3) Smatra se da je neka radnja poduzeta u obimu komercijalne djelatnosti ako je poduzeta za pribavljanje posredne ili neposredne ekonomske koristi.
- (4) Pojam komercijalne djelatnosti ne obuhvaća radnje savjesnih krajnjih potrošača.
- (5) Sud može naložiti da podatke iz stavka (1) ovog članka dostavi sudu i osoba koja je od neke od osoba navedenih u stavku (2) ovog članka označena kao umiješana u proizvodnju, izradu i distribuciju robe ili davanje usluga za koje se sumnja da se njima povrijeđuje pravo iz ovog Zakona.
- (6) Podaci traženi na temelju stavka (1) ovog članka mogu naročito obuhvaćati:
- a) ime, adresu, odnosno firmu i sjedište proizvođača, izrađivača, distributera, dobavljača i drugih prethodnih posjednika robe, odnosno davatelja usluga, kao i namjeravanih prodavatelja na veliko i malo,
  - b) podatke o količinama proizvedene, izrađene, isporučene, primljene ili naručene robe ili usluga, kao i o cijenama ostvarenim za odnosnu robu i usluge.
- (7) Osoba kojoj je podniet zahtjev za dostavu podataka iz ovog članka može odbiti dostavljanje tih podataka iz istih razloga zbog kojih se može uskratiti svjedočenje prema pravilima zakona kojim se uređuje parnični postupak. Ako bez opravdanog razloga odbije dati podatke, odgovorna je za štetu sukladno odredbama zakona o obveznim odnosima.

- (8) Odredbe ovog članka ne utječu na propise o načinu korištenja povjerljivih podataka u parničnom i krivičnom postupku, propise kojima se uređuje odgovornost za zloupotrebu prava na pribavljanje podataka i propise koji uređuju obradu i zaštitu osobnih podataka.
- (9) Odredbe ovog članka ne utječu na odredbe ovog Zakona koji reguliraju pribavljanje dokaza.

Članak 81.
(Izvođenje dokaza)

- (1) Ako sud odluči da će izvesti predloženi dokaz koji se nalazi kod suprotne strane, ta strana dužna je na zahtjev suda predati dokazna sredstva kojima raspolaže.
- (2) Stavak (1) ovog članka odnosi se i na bankarsku, financijsku i poslovnu dokumentaciju koja je pod kontrolom suprotne strane, ako se radi o povredi koja dostiže obim komercijalne djelatnosti.
- (3) U postupku izvođenja dokaza primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona koji uređuje parnični postupak, osim ako je ovim Zakonom drugačije određeno.
- (4) Sud mora poslije izvođenja dokaza, sukladno stavku (1) ovog članka, osigurati zaštitu povjerljivih podataka stranaka i voditi brigu o tome da se sudski postupak ne zloupotrebljava isključivo sa namjerom pribavljanja povjerljivih podataka suprotstavljene stranke.

Članak 82.
(Sredstvo osiguranja za suprotstavljenu stranku)

Na zahtjev osobe protiv koje je pokrenut postupak za određivanje privremene mjere ili osiguranja dokaza, sud može odrediti odgovarajući novčani iznos kao sredstvo osiguranja u slučaju da je zahtjev neosnovan na teret podnositelja zahtjeva.

DIO DESETI - CARINSKE MJERE

Članak 83.
(Zahtjev nositelja prava)

- (1) Nositelj isključivih prava prema ovome Zakonu, koji opravdano sumnja da će doći do uvoza, tranzita ili izvoza robe proizvedene suprotno odredbama ovog Zakona može kod nadležnog carinskog tijela (u daljnjem tekstu: carinsko tijelo) podnijeti zahtjev za zaštitu svojih prava putem carinskih mjera privremenog zadržavanja robe od daljeg puštanja u promet.
- (2) Zahtjev za zaštitu prava, prema stavku (1) ovog članka, mora sadržavati:
  - a) podatke o podnositelju zahtjeva i o nositelju isključivog prava iz ovog Zakona, ako se ne radi o istoj osobi,

- b) detaljan opis robe, koji omogućava njenu identifikaciju,
  - c) dokaze o tome da je podnositelj zahtjeva, odnosno osoba koju je on ovlastio, nositelj isključivog prava iz ovog Zakona u vezi sa tom robom,
  - d) dokaze o tome da je isključivo pravo vjerojatno povrijeđeno,
  - e) druge podatke važne za odlučivanje o zahtjevu kojima raspolaže podnositelj, kao što su podaci o lokaciji robe i njenoj destinaciji, očekivani datum dolaska ili odlaska pošiljke, podaci o sredstvu transporta, podaci o uvozniku, izvozniku, primatelju i sl.,
  - f) vremenski period u kojem će carinsko tijelo postupati prema zahtjevu i koji ne može biti duži od dvije godine od dana podnošenja zahtjeva.
- (3) Carinsko tijelo može prije donošenja odluke kojom udovoljava zahtjevu iz stavka (1) ovog članka tražiti od nositelja prava da položi osiguranje za troškove pohranjivanja i prijevoza robe, kao i za naknadu štete, koji bi u vezi sa robom mogli da nastanu carinskom tijelu, kao i strani protiv koje je prihvaćen zahtjev iz stavka (1) ovog članka.
- (4) Ako carinsko tijelo udovolji zahtjevu iz stavka (1) ovog članka, ono o tome obavještava sve carinske ispostave i nositelja prava.

Članak 84.

(Postupak nakon privremenog zadržavanja robe)

- (1) Ako carinska ispostava pri provođenju carinskog postupka nađe robu koja odgovara opisu robe iz odluke nadležnog carinskog tijela, ona će tu robu privremeno zadržati od daljnjeg puštanja u promet.
- (2) Odluka o privremenom zadržavanju robe uručuje se njenom uvozniku.
- (3) U odluci iz stavka (2) ovog članka određuje se da se vlasnik robe, odnosno osoba koja je ovlaštena za raspolaganje robom, u roku od deset radnih dana od dana privremenog zadržavanja može izjasniti o tome da li se radi o krivotvorenoj robi, odnosno drugoj povredi prava iz ovog Zakona.
- (4) Ako carinsko tijelo ne primi pisano izjašnjenje vlasnika ili osobe koja je ovlaštena da raspolaže robom u roku iz stavka (3) ovog članka, ono može na zahtjev i o trošku nositelja prava da privremeno zadržanu robu oduzme i uništi.
- (5) Ako vlasnik robe ili osoba koja je ovlaštena da raspolaže robom, u roku iz stavka (3) ovog članka, podnese izjavu da se ne radi o krivotvorenoj robi, odnosno drugoj povredi prava iz ovog Zakona, nositelj prava može u roku od deset radnih dana od prijema obavještenja o takvoj izjavi podnijeti tužbu zbog povrede prava.
- (6) Ako posebne okolnosti slučaja to opravdavaju, carinsko tijelo može, na zahtjev nositelja prava, odrediti dodatni rok za podnošenje tužbe iz stavka (5) ovog članka, koji ne može biti duži od deset radnih dana.
- (7) Nositelj prava ili osoba koju on ovlasti može za vrijeme privremenog zadržavanja izvršiti pregled i kontrolu robe i prateće dokumentacije u obimu koji je potreban za utvrđivanje

njegovih zahtjeva i za ostvarivanje sudske zaštite njegovih prava uz osiguranje zaštite povjerljivih podataka.

- (8) Pravo da izvrši pregled i kontrolu robe ima i njen uvoznik.
- (9) Ako nositelj prava ne podnese tužbu iz stavka (5) ovog članka, privremeno zadržana roba pušta se u traženu carinski dopuštenu upotrebu, odnosno promet.
- (10) Ako nositelj prava pokrene sudski postupak, carinski tijelo donijet će odluku o zapljeni robe do donošenja pravomoćne sudske odluke.

Članak 85. **(Postupak po službenoj dužnosti)**

- (1) Ako carinska ispostava pri provođenju carinskog postupka u vezi sa uvozom, tranzitom ili izvozom robe opravdano sumnja da su određenom robom povrijeđena prava prema ovom Zakonu, ona će privremeno zadržati puštanje te robe u promet i o tome obavijestiti carinsko tijelo.
- (2) Carinsko tijelo pismeno obavještava nositelja prava o zadržavanju robe, sumnji da se radi o povredi njegovih prava i o mogućnosti da podnese zahtjev prema članku 83. ovog Zakona u roku od pet radnih dana od dana zadržavanja robe.
- (3) Ako nositelj prava podnese zahtjev sukladno stavku (2) ovog članka, roba se zadržava do donošenja odluke carinskog tijela.
- (4) Ako carinsko tijelo udovolji zahtjevu iz članka 84. ovog Zakona, roba se privremeno zadržava za daljih deset radnih dana.
- (5) Nositelj prava mora u roku iz stavka (4) ovog članka da provede radnje iz članka 84. stavak (7) ovog Zakona.
- (6) Odredbe čl. 84. i 85. ovog Zakona ne primjenjuju se na uvoz, tranzit ili izvoz robe u malim količinama namijenjenim za privatnu i nekomercijalnu upotrebu, koje se unose ili iznose kao dio ličnog prtljaga ili šalju u malim pošiljkama.

Članak 86. **(Primjena drugih carinskih propisa)**

- (1) Na carinski postupak u vezi sa robom kojom se povrijeđuju prava iz ovog Zakona primjenjuju se na odgovarajući način ostali carinski propisi, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Bliže propise o provođenju carinskih mjera iz ovog poglavlja Zakona donosi Vijeće ministara na prijedlog Uprave za neizravno oporezivanje BiH.
- (3) Carinski postupak u vezi sa robom kojom se povrijeđuju prava iz ovog zakona je hitan.

DIO JEDANAESTI - PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 87. (Prekršaji)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 200.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ili poduzetnik koji na način iz članka 72. ovog Zakona povrijede zaštićenu oznaku geografskog porijekla, odnosno, registrirano zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografsku oznaku.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka (1) ovog članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi i kod poduzetnika.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka (1) ovog članka fizička osoba.
- (4) Predmeti koji su nastali izvršenjem prekršaja iz stavka (1) ovog Zakona oduzet će se i uništiti, a predmeti, odnosno uređaji namijenjeni ili upotrijebljeni za izvršenje tih prekršaja će se oduzeti.
- (5) Prekršajni postupak na osnovu odredaba ovog članka je hitan.

Članak 88. (Zaštitna mjera)

- (1) Pravnoj osobi i poduzetniku koji učine prekršaje iz članka 87. stavak (1) ovog Zakona u obavljanju djelatnosti može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti ili dijelova djelatnosti kojima se vrijeda zaštićena oznaka geografskog porijekla, odnosno registrirano zaštićeno ime porijekla ili zaštićena geografska oznaka u trajanju do jedne godine, ako je učinjeni prekršaj naročito težak zbog načina izvršenja, posljedica djela ili drugih okolnosti učinjenog prekršaja.
- (2) Pravnoj osobi i poduzetniku koji učine prekršaj iz članka 87. stavak (1) ovog Zakona u povratu izreći će se zaštitna mjera zabrane djelatnosti ili dijelova djelatnosti kojima se vrijeda zaštićena oznaka geografskog porijekla, odnosno registrirano zaštićeno ime porijekla ili zaštićena geografska oznaka u trajanju od najmanje jedne godine.

Članak 89. (Inspekcijska kontrola u vezi sa prekršajima)

- (1) Inspekcijsku kontrolu u vezi sa prekršajima propisanim u članku 87. ovog Zakona i izricanje zaštitne mjere propisane u članku 88. ovog Zakona vrši inspekcija nadležna za kontrolu tržišta u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu BiH.
- (2) Inspekcijski postupak je hitan.

DIO DVANAESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 90.

(Prava priznata do primjene ovog Zakona)

Zaštićene oznake geografskog porijekla, koje važe na dan stupanja na snagu ovog Zakona ostaju i dalje na snazi i na njih će se primjenjivati odredbe ovog Zakona.

Članak 91.

(Postupci u tijeku)

- (1) Postupci pokrenuti do dana početka primjene ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, broj 53/10).
- (2) Upravni postupci započeti po odredbama Zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, broj 53/10) u kojima je Institut kao tijelo prvog stupnja donio rješenje do dana početka primjene ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama toga Zakona i propisa donesenih na temelju toga Zakona.
- (3) Povjerenstvo za žalbe u području prava industrijskog vlasništva osnovano i imenovano temeljem Zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, broj 53/10) nastavlja s radom sukladno odredbama toga Zakona i propisa donesenih na temelju toga Zakona dok svi upravni postupci iz stavka (2) ovoga članka ne budu pravomoćno riješeni, nakon čega prestaje s radom.
- (4) U slučaju da zbog razrješenja predsjednika ili članova Povjerenstva za žalbe iz stavka (3) ovoga članka ne bude moguće odrediti Povjerenstvo za žalbe koje odlučuje o žalbi, iznimno se može provesti postupak izbora i imenovanja predsjednika ili potrebnog broja članova sukladno odredbama Zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, broj 53/10), za potrebe rješavanja predmeta iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 92.

(Provedbeni pravilnik)

- (1) Ravnatelj Instituta do dana određenog za primjenu ovoga Zakona, donijet će pravilnik kojim se pobliže uređuju pitanja pobrojana u ovom Zakonu.
- (2) Do dana stupanja na snagu pravilnika iz stavka (1) ovoga članka ostaje na snazi Pravilnik o postupku za priznanje oznaka geografskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, br. 105/10 i 91/16).

Članak 93.

(Propisi o pristojbama i troškovima postupka)

Ravnatelj Instituta podnijet će nadležnim institucijama prijedlog izmjena propisa kojima se uređuju takse i naknade troškova u postupku stjecanja i održavanja prava, kako bi se uskladili s odredbama ovoga Zakona, dva mjeseca od njegova stupanja na snagu.

Članak 94.
(Prestanak važenja drugih propisa)

Početkom primjene ovoga Zakona prestaju važiti Zakon o zaštiti oznaka geografskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, broj 53/10) i Pravilnik o postupku za priznanje oznaka geografskog porijekla („Službeni glasnik BiH“, br. 105/10 i 91/16).

Članak 95.
(Primjena međunarodnih ugovora)

Odredbe međunarodnih ugovora u vezi sa oznakama geografskog porijekla, zaštićenim imenom porijekla i zaštićenom geografskom oznakom, kojima je pristupila BiH, primjenjuju se na predmete koje tretira ovaj Zakon i u slučaju sukoba sa odredbama ovoga Zakona primjenjuju se odredbe međunarodnih ugovora.

Članak 96.
**(Jedinstvena primjena odredaba o ukidanju Povjerenstvu za žalbe u Zakonu o patentu,
Zakonu o žigu, Zakonu o industrijskom dizajnu i Zakona o zaštiti topografije
integriranog kola)**

U skladu s odredbom članka 13. i članka 91. st. (2), (3) i (4) ovoga Zakona Povjerenstvo za žalbe prestaje s radom.

Članak 97.
(Stupanje na snagu i primjena Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se po isteku godine dana od datuma stupanja na snagu.

OBRAZLOŽENJE

Nacrta Zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla

I. USTAVNOPRAVNA I ZAKONSKA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

- Ustav Bosne i Hercegovine

Ustavni temelj za donošenje Zakona o oznakama geografskog porijekla je sadržana u članku IV/4 a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna donijeti zakone koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva, ili za vršenje funkcija Skupštine predviđenih Ustavom, i članku III/1a) Ustava Bosne i Hercegovine kojim je regulirano da su institucije Bosne i Hercegovine nadležne za vanjsku politiku.

- Zakon o vanjskotrgovinskoj politici BiH („Službeni glasnik BiH“ br. 7/98, 35/04)

Člankom 30. stavak (2) Zakona je utvrđeno da su aspekti prava intelektualnog vlasništva vezani za vanjsku trgovinu u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine. Pod terminom „aspekti prava intelektualnog vlasništva vezani za vanjsku trgovinu“ podrazumijeva se osiguranje adekvatnih standarda i načela u vezi sa raspoloživošću, obimom i upotrebom prava intelektualnog vlasništva vezanih za vanjsku trgovinu, kao i osiguranje efikasnih i odgovarajućih sredstava za provođenje prava intelektualnog vlasništva u skladu sa obvezama iz trgovinskih sporazuma u kojima je Bosna i Hercegovina jedna od strana.

- Zakon o osnivanju Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 43/04)

Člankom 1. Zakona je utvrđeno da se osniva Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine kao samostalna državna upravna organizacija, te da se uređuju njegov položaj, nadležnost i ovlaštenja, kao i druga pitanja značajna za organizaciju, funkcioniranje i rad Instituta.

Člankom 7. stavak (1) točka aa) Zakona je utvrđeno da je Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine u području zaštite industrijskog vlasništva nadležan za vođenje upravnog postupka za stjecanje, održavanje, promet i prestanak prava na geografsku oznaku, u skladu sa odredbama međunarodnih konvencija, ugovora i sporazuma kojima je pristupila, odnosno koje je ratificirala Bosna i Hercegovina, i zakona i provedbenih propisa kojim se uređuje ova materija.

U istom članku stavak (1) točka cc) Zakona je utvrđeno da poslovi u području zaštite intelektualnog vlasništva obuhvaćaju i pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma, konvencija, aranžmana, zakona i drugih propisa iz područja intelektualnog vlasništva.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ostvarivanje težnje Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH) ka što čvršćoj integraciji u međunarodnu zajednicu ima kao politički uvjet usklađivanje domaćih propisa iz oblasti zaštite

intelektualnog vlasništva sa propisima Europske unije i Sporazumom o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva. BiH od 2013. godine je članica CEFTA sporazuma koji propisuje obvezu usklađenosti prava intelektualnog vlasništva sa TRIPS sporazumom, kao jednim od osnovnih sporazuma na kojima počiva Svjetska trgovinska organizacija (WTO). Trenutno, BiH ima pristupni status za članstvo u WTO, a od 2022. godine je i zemlja kandidat za EU članstvo. Na osnovu Sporazuma o stabilizaciji i proširenju sklopljenog između EU i BiH, BiH također se obvezala da će poštivati odredbe TRIPS-a i svoje zakonodavstvo u oblasti intelektualnog vlasništva učiniti sličnim onom koje postoji u EU.

Do sada zaštita oznaka geografskog porijekla u BiH bila je regulirana Zakonom o zaštiti oznaka geografskog porijekla („Službeni glasnik BiH“ br. 53/10). Taj zakon nije u potpunosti ispunjavao sve zahtijevane standarde zaštite oznaka geografskog porijekla koje su prihvatile kako zemlje EU, tako i članice Svjetske trgovinske organizacije (u daljnjem tekstu: WTO). BiH je članica Madridskog sporazuma o suzbijanju lažnih ili prijevornih oznaka porijekla na proizvodima (u daljnjem tekstu: Madridski sporazum) i od 2013. godine Lisabonskog aranžmana o zaštiti oznaka porijekla i njihovom međunarodnom registriranju (u daljnjem tekstu: Lisabonski aranžman). Sa ciljem nadograđivanja i unapređenja Lisabonskog aranžmana, 2015. godine donesen je Ženevski akt Lisabonskog aranžmana, čija članica je i EU (od 2020. godine). U proteklom periodu naročito u periodu od kada je stupio na snagu Zakon o zaštiti oznaka geografskog porijekla BiH, od 2010. godine, došlo je do značajnih promjena u EU legislativi koja regulira zaštitu oznaka geografskog porijekla. Uredba br. 1151/2012 Europskog Parlamenta i Vijeća, stupila je na snagu i zamijenila Uredbu Vijeća (EU) br. 510/2006 o zaštiti oznaka geografskog porijekla poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, da bi u 2022. godine EU postala i članica Ženevskog akta Lisabonskog aranžmana. Tijekom postupka zaključivanja Ženevskog akta Lisabonskog aranžmana, EU je odigrala ključnu ulogu u utvrđivanju zakonskog teksta Ženevskog akta, uključujući definicije geografskih oznaka.

Zakonodavstvo EU koje je na snazi odnosi se samo na zaštitu oznaka geografskog porijekla poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i ne odnosi se na ostale proizvode čiju zaštitu geografskog porijekla predviđa TRIPS, kao i Ženevski akt Lisabonskog aranžmana. Zbog naprijed navedenog, trenutno EU je u razmatranju prijedloga propisa za usklađivanje sa predviđenom zaštitom u TRIPS-u i Ženevskom aktu kojim bi se omogućila i zaštita nepoljoprivrednih i neprehrambenih proizvoda putem oznaka geografskog porijekla. Stoga je odlučeno da se izradi novi zakon koji bi detaljno, u skladu sa suvremenim svjetskim standardima, regulirao zaštitu oznaka geografskog porijekla.

Predloženi zakon rezultat je provjere u praksi rješenja postojećeg Zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla u BiH kao i neophodnosti da se zakonska rješenja u ovoj oblasti usuglase sa odredbama Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (Sporazuma TRIPS), Madridskog sporazuma i Lisabonskog aranžmana (Ženevski akt) i u mjeri u kojoj je to trenutno moguće sa propisima Europske unije.

Prilikom razmatranja važećeg zakona, predlagatelj se prvenstveno rukovodio odlukama koje predstavljaju obvezu po osnovu TRIPS sporazuma, kao i odlukama Direktive EU o provođenju zakona i Uredbe br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća, od 21. studenog 2012. godine. Važno je napomenuti da je nakon stupanja na snagu Uredbe br. 1151/2012, prestala važiti Uredba Vijeća (EU) br. 510/2006 od 20. marta 2006. o zaštiti geografskih oznaka i oznaka porijekla

poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda; Uredba 510/2006 nije bila implementirana u važećem zakonu ali Uredba 1151/2012, pored novih odredbi, sadrži i sve odredbe Uredbe 510/2006.

Prilikom pripreme nacrtu, predlagatelj je naveo da BiH u ovom trenutku nema mogućnost u potpunosti implementirati odredbe Uredbe br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća, posebno uzimajući u obzir navedene obveze iz TRIPS-a, CEFTA sporazuma, Lisabonskog aranžmana, kao i aktuelne promjene u zakonodavstvu EU o oznakama geografskog porijekla.

Posebna pažnja posvećena je terminologiji, kao i definiranju osnovnih pojmova oznaka geografskog porijekla (oznaka porijekla proizvoda, zaštićena geografska oznaka, zaštićeno ime porijekla), u skladu sa relevantnim međunarodnim ugovorima, iz čega proistječu i drugačiji uvjeti, način stjecanja i obim prava. Uvedeni su i novi pojmovi („zaštićena geografska oznaka“ i „zaštićeno ime porijekla“) na kojima ovlaštenu korisnik zaštićene oznake geografskog porijekla ima isključivo pravo označavanja svog proizvoda. Propisana lista proizvoda koji se mogu zaštititi oznakom geografskog porijekla je proširena, čime je usklađena sa TRIPS-om i Lisabonskim aranžmanom (Ženevski akt).

U odnosu na porijeklo sirovina izvršeno je precizno definiranje proizvoda koji se mogu obilježavati zaštićenim imenom porijekla, kada sirovina za proizvodnju tog proizvoda potječe sa područja različitog ili šireg od područja prerade, suglasno TRIPS-u, EU Uredbi 1151/2012 i Lisabonskom aranžmanu (Ženevski akt).

Predloženi zakon predviđa da reciprocitet dokazuje strana koja se na njega poziva. Iz praktičnih razloga, broj registara koji se odnose na oznake geografskog porijekla smanjen je sa 10 na 5 registara, što pojednostavljuje zakon, odnosno olakšava njegovu primjenu.

Značajna promjena je uvođenje pojma „Specifikacija“, a time i izdvajanje i definiranje sadržaja podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda za zaštićenu oznaku porijekla u slučaju traženja zaštite sa zaštićenom geografskom oznakom u Specifikaciji, ili u slučaju zaštite zaštićenim imenom porijekla u Elaboratu.

Novina u nacrtu zakonu je i to da ne samo ovlaštenu korisnik zaštićenog imena porijekla, već i ovlaštenu korisnik zaštićene geografske oznake ima isključivo pravo označavanja svojih proizvoda definiranom oznakom. Ovom novinom vrši se daljnje usklađivanje sa EU Uredbom, odnosno sa definicijom tzv. zaštićene geografske naznake (protected designation of origin - PDO) i (protected geographical indication - PGI) iz članka 5. Uredbe Vijeća (EU) broj 1151/2012.

Uvedena je mogućnost izmjene i dopune Elaborata o zaštiti oznake geografskog porijekla sa zaštićenim imenom porijekla u skladu sa Uredbom EU 1151/2012.

Velika novina je ukidanje žalbenog postupka, te uvođenje upravnog spora protiv rješenja Instituta, koja su konačna u upravnom postupku. Upravni spor se pokreće tužbom pred Sudom Bosne i Hercegovine. Ovakva odredba je prihvaćena u svim prijedlozima zakona iz oblasti industrijskog vlasništva.

U nacrtu zakonu, odnos između zaštićenih oznaka geografskog porijekla i žigova je šire definiran u skladu sa Uredbom EU 1151/2012. U potpunosti su implementirane odgovarajuće odredbe Sporazuma TRIPS koje se odnose na zaštitu oznaka geografskog porijekla.

U izradi predloženih rješenja korištene su odgovarajuće međunarodne konvencije, propisi EU, Hrvatske, Srbije, Sjeverne Makedonije, Portugala, Španjolske, Italije, Švicarske, Francuske, Češke, Mađarske, Bugarske i preporuke Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo WIPO.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH RJEŠENJA

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE (čl. 1. do 19)

Članak 1. Stavkom (1) ovog članka definira se predmet zakonskog reguliranja, a u stavku (2) se izričito propisuje postojanje tri vrste oznaka geografskog porijekla u BiH, u skladu sa obvezujućim normama za BiH.

BiH je članica Madridskog sporazuma o suzbijanju lažnih ili prijevornih oznaka porijekla na proizvodima i Lisabonskog aranžmana o zaštiti oznaka porijekla i njihovom međunarodnom registriranju, kao i CEFTA sporazuma koji propisuje obvezu usklađenosti prava intelektualnog vlasništva sa TRIPS sporazumom, kao jednim od osnovnih sporazuma na kojima počiva Svjetska trgovinska organizacija (WTO). Trenutno je BiH zemlja kandidat za članstvo u WTO, a odnedavno, i zemlja kandidat za EU članstvo. Na osnovu Sporazuma o stabilizaciji i proširenju sklopljenog između EU i BiH, BiH se također obvezala da će poštivati odredbe TRIPS-a i svoje zakonodavstvo u oblasti intelektualnog vlasništva učiniti sličnim onom koje postoji u EU.

Zaštita geografskih oznaka u EU se nalazi pred ozbiljnim izazovima u odnosu na dosadašnju postojeću praksu. Naime, EU mijenja svoju praksu, pristupila je Ženevskom aktu Lisabonskog aranžmana i očekuje se da će primjena tog akta u EU početi tijekom 2024. godine. EUIPO je već određen kao institucija koja će vršiti zaštitu oznaka geografskog porijekla u skladu sa Lisabonskim aranžmanom na teritoriju EU i ostaje samo da EU službeno obavijesti WIPO o trenutku kada će početi aktivna primjena Lisabonskog aranžmana (Ženevski akt) na teritoriju EU. Postojeća praksa EU u oblasti zaštite geografskih oznaka pokazala se nezadovoljavajućom, stoga je došlo i do zamjene Uredbi 509/2006 i 510/2006, a trenutno je u razmatranju i prijedlog propisa kojim bi se omogućila i zaštita nepoljoprivrednih i neprehrambenih proizvoda putem geografskih oznaka, što prema postojećim propisima EU nije moguće. Zbog svega naprijed navedenog predlagač je procijenio da bi potpuno usklađivanje ovog Zakona sa trenutno važećim propisima EU bilo direktno suprotno interesu BiH u ovom trenutku i praktično bi izazvalo dodatne probleme u procesu pristupanja WTO-u, što je izvjesno brži i sigurniji proces nego punopravno članstvo u EU.

U stavku (3) propisano je koji proizvodi se mogu štititi oznakom geografskog porijekla i na osnovu dikcije stava nije moguća zaštita usluga putem ovog prava intelektualnog vlasništva.

Stavkom (4) definirano je da se ovaj Zakon primjenjuje i na zaštićena imena porijekla i zaštićene geografske oznake koje su međunarodno registrirane za BiH. U praksi to znači da će se materijalno propisani uvjeti za priznanje zaštićene geografske oznake i zaštićenog imena

porijekla primjenjivati u slučaju imena porijekla ili geografskih oznaka međunarodno naznačenih za BiH, putem Lisabonskog aranžmana, nekog drugog međunarodnog ugovora ili bilateralnih sporazuma sa drugim državama.

Stavkom (5) definirano je da oznake geografskog porijekla registrirane za BiH na osnovu Lisabonskog aranžmana imaju isti učinak u BiH kao da su tamo direktno prijavljene ili registrirane.

Stavci (6) i (7) predstavljaju obvezu na osnovu propisa o načinu pisanja zakona u BiH.

Članak 2. Oznaka porijekla proizvoda definirana je u skladu sa teorijski općeprihvaćenom definicijom iz Madridskog sporazuma. Pojam samo označava da neki proizvod potječe sa određenog geografskog područja bez ikakvih specifičnih svojstava proizvoda prouzrokovanih njegovim geografskim porijeklom. Oznaka porijekla proizvoda može biti bilo kakva oznaka koja direktno ili indirektno označava geografsko porijeklo robe. Oznake porijekla proizvoda upotrebljavaju se za obilježavanje prirodnih, poljoprivrednih, industrijskih, zanatskih i proizvoda domaće radinosti.

Ovaj članak upućuje sva državna tijela na direktnu primjenu Madridskog sporazuma u postupku zaštite oznaka porijekla proizvoda. Za primjenu odredaba o suzbijanju nelojalne konkurencije i za zaštitu oznaka porijekla na osnovu Madridskog sporazuma nisu potrebne nikakve formalnosti vezane za upravni postupak pred Institutom. Stavkom (2) ovog članka propisana je nadležnost suda za utvrđivanje eventualne generičnosti oznake porijekla. Ovim odredbama osigurana je primjena čl. 1, 2, 3. i 3.bis Madridskog sporazuma i izvršeno usklađivanje sa člankom 4. Madridskog sporazuma.

Članak 3. Zaštićena geografska oznaka je definirana potpuno u skladu sa Ženevskim aktom Lisabonskog aranžmana i malo je izmijenjena definicija iz članka 22. TRIPS-a i postojećeg zakona. Ovakva definicija omogućuje pristupanje BiH Ženevskom aktu Lisabonskog aranžmana kojem je EU već pristupila, a sa druge strane ne odstupa mnogo od definicije geografske oznake iz TRIPS-a. Radi terminološke usklađenosti sa Acquis-em izmijenjen je naziv tako što je dodana riječ zaštićena, što predstavlja pandan zaštićenoj geografskoj oznaci iz EU (protected geographical indication - PGI). U pitanju je jedna kvalificirana oznaka porijekla proizvoda u kojoj proizvod ima određene specifičnosti, alternativno zahtijevane, koje se suštinski mogu pripisati njegovom geografskom porijeklu.

Članak 4. Zaštićeno ime porijekla je definirano u skladu sa Ženevskim aktom Lisabonskog aranžmana, te u skladu sa definicijom tzv. zaštićene geografske naznake (protected designation of origin - PDO) iz članka 5. Uredbe Vijeća (EU) broj 1151/2012. Poseban naglasak je na tome da zaštićeno ime porijekla, za razliku od zaštićene geografske oznake ili oznake porijekla proizvoda, može biti samo geografski naziv (ime), a ne bilo koja oznaka.

Članak 5. Stavkom (1) je precizirano što sve može biti geografsko područje određene oznake geografskog porijekla, izričito dopuštajući da se oznaka geografskog porijekla može koristiti, pod određenim uvjetima, i za teritorij cijele BiH, a ne samo za određene ograničene lokalitete.

Stavkom (2) propisano je da će se ovaj Zakon u BiH primjenjivati i u slučaju tzv. prekograničnih oznaka porijekla, u odnosu na geografsko područje porijekla proizvoda.

Članak 6. Ovim člankom propisana je zaštita tradicionalnih i povijesnih naziva, ako su ispunjeni uvjeti iz čl. 2., 3. i 4. ovog Zakona.

Članak 7. Stavkom (1) u skladu sa člankom 23. paragraf (1) TRIPS-a i člankom 5. paragraf (3) Uredbe Vijeća EU broj 1151/2012, propisana je, pod specifičnim uvjetima, mogućnost registriranja zaštićenog imena porijekla i za proizvode čija sirovina potječe sa područja različitog ili šireg od područja prerade, isključujući vino i druga alkoholna pića.

Stavkom (2) precizirane su sirovine za poljoprivredne i prehrambene proizvode, suglasno članku 5. paragraf (3), alineja (d) Uredbe Vijeća EU broj 1151/2012.

Članak 8. Stavak (1) propisuje uvjete za zaštitu homonimnih naziva i omogućava postojanje identičnih ili sličnih naziva za obilježavanje proizvoda na tržištu pod osnovnim uvjetom da to ne izaziva zabunu javnosti o točnom geografskom porijeklu proizvoda. Odredba je usklađena sa TRIPS-om i Aquis-em.

Stavkom (2) propisana je obveza korisnika homonima o načinu obilježavanja datog proizvoda.

Članak 9. Ovim člankom taksativno i precizno je navedeno koji naziv ili oznaka se ne mogu zaštititi, čime se otklanjaju nejasnoće iz postojećeg zakona. Nabrojanje je iscrpno i šire od odredbe postojećeg propisa. Razlozi za odbijanje zaštite su usklađeni sa zahtjevima TRIPS-a, propisima EU, Madridskim sporazumom i Lisabonskim aranžmanom.

Članak 10. Ovim člankom u stavku (1) daje se definicija generičnog naziva, a u stavku (2) metodologija utvrđivanja da li je neki geografski naziv postao generičan, a stavak (3) propisuje do kada zaštićena oznaka geografskog porijekla ne može postati generična.

Članak 11. U stavku (1) je propisan načelo nacionalnog tretmana za strane fizičke i pravne osobe u pogledu zaštite oznaka geografskog porijekla u BiH. Stavkom (3) propisani su uvjeti pod kojima strane fizičke i pravne osobe mogu tražiti zaštitu oznake geografskog porijekla.

Članak 12. Ovim člankom propisuje se pravna zaštita zaštićenih oznaka geografskog porijekla u upravnom postupku pred Institutom. Nadležnost Instituta za priznavanje svih prava industrijskog vlasništva propisana je Zakonom o osnivanju Instituta za intelektualno vlasništvo BiH.

Članak 13. Ovaj članak propisuje da su sve odluke Instituta konačne u upravnom postupku, čime se napušta dosadašnja dvostupnjevost u odlučivanju Instituta. Naime, praksa je pokazala da postupak po žalbi predugo traje, i po nekoliko godina do pravomoćnosti odluke, što izaziva pravnu nesigurnost, a po pravilu sve odluke po žalbi kojima stranka nije zadovoljna okončavaju se tako što stranka pokreće upravni spor, koji također duže traje. Kako bi se ubrzao postupak i pojačala pravna sigurnost predlagatelj je odlučio predložiti rješenje kojim se uvodi jednostupanjsko odlučivanje u Institutu, a sudski nadzor nad zakonitošću takvih odluka prepušta

sudu, konkretno Sudu BiH koji je i po postojećem zakonu, do sada, nadležan za upravni spor protiv odluka Instituta.

Članak 14. Odredbom ovog članka propisuje se da Institut vodi odgovarajuće registre u elektronskoj formi i da ti registri imaju status javnih knjiga, što znači da ih zainteresirane osobe mogu razgledati bez plaćanja posebnih taksa i troškova postupka. Izdavanje odgovarajućih potvrda, uvjerenja i kopija dokumenata, s obzirom na materijalne troškove, podliježe plaćanju takse i troškova postupka pri podnošenju pisanog zahtjeva za njihovo izdavanje. U odnosu na postojeće zakonsko rješenje, ovim člankom, u skladu sa koncepcijom Zakona i predmetom zaštite, iz praktičnih razloga broj registara koji se odnose na oznake geografskog porijekla smanjen je sa 10 na 5 registara, što će pojednostaviti i olakšati njihovo korištenje, vrši se i usklađivanje sa odredbama Lisabonskog aranžmana.

Članak 15. Ovim člankom propisani su uvjeti za zastupanje u postupku registracije zaštićenog imena porijekla i zaštićene geografske oznake pred Institutom.

Članak 16. Ova odredba je u skladu sa člankom 12. Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva (u daljnjem tekstu: Pariška konvencija) koja propisuje obvezu da se javnost obavijesti o prijavljenim i registriranim pravima industrijskog vlasništva. Provedbeni propis će bliže urediti sadržaj i način uvida u dokumentaciju koja se odnosi na zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografsku oznaku. Stavak (3) je u skladu sa standardom iz Pariške konvencije, da stranu osobu u postupku pred domaćim tijelom mora zastupati domaći profesionalni zastupnik, kao i sa člankom 14. ovog Zakona.

Članak 17. Odredbe ovog članka suštinski su preuzete iz važećeg zakona. Pravi se razlika između taksi i troškova postupka koje se plaćaju u postupku registriranja zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake koji se vodi pred Institutom.

Članak 18. Ovim člankom propisana je međunarodna zaštita oznaka geografskog porijekla registriranjem zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake. Lisabonski aranžman propisuje način međunarodnog prijavljivanja zaštite oznaka geografskog porijekla, i to mora se obaviti putem nadležnog tijela – Instituta. U okviru EU oznake geografskog porijekla se registriraju na nivou EU putem nadležnog državnog tijela nacionalne države, a postupak za njihovo priznavanje vodit će EUIPO (Ured za intelektualno vlasništvo EU), sa sjedištem u Alikanteu, u Španjolskoj.

DIO DRUGI - POSTUPAK PO PRIJAVI ZA REGISTRIRANJE IMENA PORIJEKLA ILI GEOGRAFSKE OZNAKE (čl. 19. do 35.)

Članak 19. Postupak za registriranje zaštićene geografske oznake ili zaštićenog imena porijekla pokreće se pisanom prijavom za zaštitu oznake geografskog porijekla na jednom od službenih jezika BiH. Precizirano je da se jedna prijava može odnositi samo na jednu oznaku ili ime geografskog područja i samo na jednu vrstu proizvoda. U stavku (3) uz određene uvjete data je mogućnost podnošenja prijave i na stranom jeziku.

Članak 20. Ovim člankom je precizno određen krug osoba koje mogu podnijeti prijavu, što je rezultat praktičnog iskustva Instituta i analize uporednih rješenja.

Članak 21. Ovim člankom su određeni bitni dijelovi prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla.

Članak 22. Ovim člankom detaljno je navedeno što sve mora sadržavati zahtjev za registriranje imena porijekla ili geografske oznake. Novost predstavlja stavak (1) nova točka c) koja je rezultat usklađivanja sa EU legislativom i definicijama iz Lisabonskog sporazuma (Ženevski akt) suglasno kojima, u slučaju prijave za zaštićeno ime porijekla zahtjev sadrži naziv, odnosno ime na koje se odnosi zaštita, dok u slučaju zaštićene geografske oznake zahtjev može sadržavati naziv, neku oznaku ili njihovu kombinaciju, koji su podobni da identificiraju geografsko porijeklo određene robe. Zahtjev sadrži i naziv ovlaštenog akreditiranog tijela ili drugog stručnog tijela koje vrši kontrolu kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda.

Članak 23. Na osnovu praktičnog iskustva i uporedne analize odgovarajućih propisa, ovim člankom je precizno definirano što sve treba sadržavati opis geografskog područja.

Članak 24. Novost u ovom članku je uvođenje pojma „Specifikacija“ i time izdvajanje i definiranje sadržaja podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda za zaštićenu oznaku geografskog porijekla, u slučaju traženja zaštite sa zaštićenom geografskom oznakom u Specifikaciji, ili u slučaju zaštite zaštićenim imenom porijekla u Elaboratu.

Članak 25. Ovim člankom detaljno su definirani podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda koje treba da sadrži Specifikacija u slučaju zahtjeva za zaštićenu geografsku oznaku.

Članak 26. Ovim člankom detaljno su definirani podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda koje treba da sadrži Elaborat u slučaju zahtjeva za zaštićeno ime porijekla. U članku 25. i članku 26. u odnosu na postojeće zakonsko rješenje, novost predstavlja znatno iscrpnije reguliranje i jasno razgraničenje podataka o specifičnim karakteristikama ili kvaliteti proizvoda u slučaju zahtjeva zaštićene geografske oznake i zahtjeva za zaštićeno ime porijekla i kao rezultat toga usklađivanje sa EU Uredbom 1151/2012.

Članak 27. Ovaj članak je novost u pogledu uvođenja mogućnosti za izmjene u Elaboratu, što je precizno definirano suglasno EU Uredbi. Izmjena, odnosno dopuna Elaborata može se odnositi na količinu godišnje proizvodnje ili redefiniiranje granica geografskog područja.

Članak 28. Ovim člankom je propisan sadržaj prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla da bi joj Institut utvrdio datum podnošenja, kao i postupak Instituta nakon prijema prijave do priznanja datuma prijave i njenog upisa u odgovarajući registar prijava.

Članak 29. Ovim člankom je propisano koji podaci se upisuju u Registar prijava oznaka geografskog porijekla.

Članak 30. Stavkom (1) ovog članka propisano je da se prijave za zaštitu oznaka geografskog porijekla ispituju prema redoslijedu određenom datumom njihovog podnošenja, a stavkom (2) su propisani izuzeci od ovog pravila. Točka a) stavka (2) uz sudove i nadležna tijela tržišne

inspekcije daje ovlaštenje i carinskim tijelima da, u slučaju kada je pokrenut carinski postupak, zatraže od Instituta rješavanje prijave po hitnom postupku. Imajući u vidu da uvozom, izvozom ili tranzitom robe može biti povrijeđeno i zaštićeno ime porijekla ili zaštićena geografska oznaka za koje je podnesena prijava za ustanovljenje, ali o kojoj u tom trenutku još nije odlučeno, neophodno je da postupak po toj prijavi bude okončan po hitnom postupku i da bude donesena odluka o tome da li će prijavljeno zaštićeno ime porijekla ili zaštićena geografska oznaka biti priznati. Naime, odluka o podnesenoj prijavi za priznanje zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake u konkretnom slučaju predstavlja prethodno pitanje, jer će od ishoda postupka pred Institutom zavisiti dalje postupanje carinskog tijela. U stavku (2) točka b) je propisano da se prijava može rješavati po hitnom postupku i u slučaju kada je suglasno drugim propisima to neophodno uz podnošenje posebnog zahtjeva za to (npr. u slučaju velikog ekonomskog interesa radi izvoza određenih proizvoda).

Članak 31. Ovim člankom propisan je postupak ispitivanja formalne urednosti prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla i odbacivanje formalno neuredne prijave.

Članak 32. Ovom odredbom predviđena je mogućnost da podnositelj odustane od prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla.

Članak 33. Ovim člankom propisan je postupak ispitivanja uvjeta za registriranje zaštićenog imena porijekla, odnosno zaštićene geografske oznake. Posebno treba naglasiti mogućnost Instituta da u postupku ispitivanja pribavi ekspertno mišljenje o posebnim svojstvima, reputaciji i kvalitetu proizvoda koji su navedeni u konkretnoj prijavi. Ekspertno mišljenje može dati institucija ili pojedinac koji su kompetentni procijeniti navode iz konkretne prijave, a ravnatelj Instituta ovlašten je odrediti ih u svakom pojedinom slučaju.

Članak 34. Ovim člankom propisan je postupak odbijanja registriranja zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake. Institut je dužan da pisano obavijesti podnositelja prijave o razlozima iz ovog zakona zbog kojih se zaštićeno ime porijekla ili zaštićena geografska oznaka ne mogu priznati. Podnositelj prijave je u propisanom roku dužan da se izjasni o navodima Instituta. Institut će rješenjem odmah odbiti priznanje prijave samo ako se podnositelj prijave ne izjasni. Ako se podnositelj prijave izjasni, Institut je dužan da o njegovom izjašnjenju pribavi mišljenje eksperta iz članka 28. stavak (2) ovog Zakona i tek tada, bilo da ekspert da negativno mišljenje, ili da ga ne da u roku, a Institut smatra da se prijava ne može priznati, može da odbije prijavu. Propisani rokovi su određeni u skladu sa praksom i omogućavaju efikasno vođenje postupka, a na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave i uz plaćanje takse i troškova postupka Institut može jednom produžiti dati rok za odgovor. Da bi se izbjegle moguće zloupotrebe podnositelja prijave u vidu beskonačnog odugovlačenja i stalnog traženja produženja roka za odgovor na rezultat ispitivanja Instituta, predložena je mogućnost samo jednokratnog produženja roka.

Članak 35. Ovim člankom precizirani su postupak i obveze prijavitelja i Instituta ako je podnesena prijava za zaštitu oznake geografskog porijekla registriranjem zaštićenog imena porijekla, pretvaranje prijave za zaštitu oznake geografskog porijekla registriranjem u zaštićenu geografsku oznaku i obratno. Obveze Instituta su logična posljedica činjenice da se radi o kolektivnom pravu.

DIO TREĆI – PRIGOVOR (čl. 36. do 41.)

Članak 36. Institut u svom službenom glasilu objavljuje formalno urednu prijavu za koju ne postoje razlozi za odbijanje prijave propisani u članku 29. ovog Zakona. Objavljivanjem prijave Institut je stavlja na uvid javnosti i od tog trenutka zainteresirane osobe mogu određenom roku podnijeti prigovor na objavljenu prijavu.

Članak 37. Ovim člankom propisana je mogućnost da, u roku od tri mjeseca nakon objavljivanja prijave, svaka zainteresirana osoba može Institutu pisanim putem dostaviti prigovor u kome obrazlaže zašto prijava ne ispunjava uvjete za registriranje propisane ovim Zakonom. Rok od tri mjeseca za prigovor ne može se produžiti, a podnositelj prigovora ima status stranke. Stavcima (3) i (4) propisano je zbog kojih razloga nositelj trgovačkog imena ili žiga (uključujući i žig visoke reputacije) može podnijeti prigovor na prijavu imena porijekla ili geografske oznake. Članak 36. i članak 37. usklađeni su s EU Uredbom broj 1151/2012 (članak 10) koja propisuje obveznu opoziciju u postupku priznavanja oznaka geografskog porijekla.

Članak 38. Ovim člankom propisan je minimalan sadržaj prigovora.

Članak 39. Ovim člankom propisan je postupak po izjavljenom prigovoru. Sve navedene odredbe iz ovog članka su standardizirane u svim zemljama EU koje imaju sustav prigovora (opozicije). Rokovi su određeni na osnovu iskustva iz prakse i usporedne pravne analize rješenja u propisima država EU.

Članak 40. Ovim člankom propisan je postupak donošenja rješenja o zaštiti oznake geografskog porijekla, registriranjem zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake.

Članak 41. Ovaj članak se odnosi na trajanje zaštićene oznake geografskog porijekla. Neograničena dužina trajanja zaštićene oznake geografskog porijekla proistječe iz njihovog karaktera i vezanosti za nepromjenjivost geografskog okruženja.

DIO ČETVRTI - POSTUPAK PO PRIJAVI ZA PRIZNANJE STATUSA OVLAŠTENOG KORISNIKA OZNAKE GEOGRAFSKOG PORIJEKLA (čl. 42. do 57.)

Članak 42. Ovim člankom propisano je pokretanje postupka za priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, kao i tko može podnijeti odgovarajuću prijavu. Prijavu mogu podnijeti pravne i fizičke osobe i njihova udruženja koja na određenom geografskom području proizvode one proizvode na koje se odnosi registrirano zaštićeno ime porijekla ili registrirana zaštićena geografska oznaka.

Članak 43. Ovim člankom propisani su bitni dijelovi prijave ovlaštenog korisnika.

Članci 44. do 46. Ovim člancima je detaljnije propisan sadržaj bitnih dijelova prijave ovlaštenog korisnika zbog maksimalnog nivoa usklađenosti sa EU Uredbom 1151/2012. Člankom 44. propisan je sadržaj zahtjeva za priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake. Člankom 45. definiran je dokaz o obavljanju određene

djelatnosti na određenom području. Člankom 46. propisuje se dokaz (isprava) o izvršenoj kontroli posebnih svojstava proizvoda sa kojim se potvrđuje da kontrolirani proizvod posjeduje sva ona posebna svojstva, kvalitet i način proizvodnje koji su navedeni u elaboratu. Od velike je važnosti naglasiti da kontrola kvaliteta nije sa aspekta kvaliteta proizvoda u pogledu tehničkih, kemijskih ili drugih svojstava, nekih standarda (ISO), ispravnosti proizvoda ili kada su u pitanju proizvodi za ljudsku konzumaciju, je li hrana zdrava ili ne, već ova kontrola treba potvrditi da proizvod ima sve karakteristike, specifična svojstva, povezanosti sa datim geografskim područjem i način proizvodnje kako je propisano u elaboratu. U ovom članku je definirana i dužina važenja isprave (šest mjeseci) koja se prihvaća kao dokaz o izvršenoj kontroli posebnih svojstava proizvoda. Rok važenja isprave je usklađen sa propisima EU.

Članak 47. Ovim člankom propisan je postupak za ustanovljenje datuma podnošenja prijave ovlaštenog korisnika.

Članak 48. Ovim člankom propisan je sadržaj Registra prijava ovlaštenih korisnika oznaka geografskog porijekla.

Članak 49. Stavkom (1) ovog članka propisano je da se prijave ovlaštenog korisnika ispituju prema redoslijedu određenom datumom njihovog podnošenja, a stavkom (2) su propisani izuzeci od ovog pravila. Uvjeti za prekoredno ispitivanje prijave određeni ovim člankom usklađeni su sa uvjetima koji važe za prekoredno ispitivanje prijave drugih prava industrijskog vlasništva, koji su propisani u drugim zakonima koji reguliraju oblast industrijskog vlasništva, s tim da je, na osnovu praktičnog iskustva i u skladu sa specifičnosti zaštite oznaka geografskog porijekla i njihovo korištenje, izvršeno njihovo preciziranje.

Članak 50. Ovaj članak propisuje ispitivanje formalne urednosti prijave ovlaštenog korisnika i odbacivanje formalno neuredne prijave. Predviđena je i mogućnost povrata u prijašnje stanje u slučaju odbacivanja prijave zbog formalne neurednosti, u roku od tri mjeseca od dana prijema zaključka o odbacivanju.

Članak 51. Ovim člankom propisano je ispitivanje uvjeta za priznanje statusa ovlaštenog korisnika.

Članak 52. Ovim člankom propisan je postupak donošenja rješenja o odbijanju priznanja statusa ovlaštenog korisnika. Postupak je analogan postupku predviđenom u članku 34. ovog Zakona za donošenje rješenja o odbijanju registriranja zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake.

Članak 53. Ovaj članak propisuje postupak pretvaranja prijave za priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićenog imena porijekla u prijavu za priznanje statusa ovlaštenog korisnika zaštićene geografske oznake i obratno. Obveza Instituta iz stavka (2) ovog članka je logična posljedica činjenice da se radi o kolektivnom pravu, odnosno da može biti više ovlaštenih korisnika jednog imena porijekla ili geografske oznake.

Članak 54. Ovim člankom propisan je postupak za donošenje zaključka o plaćanju takse za priznanje statusa ovlaštenog korisnika. U stavku (3) predviđena je mogućnost povrata u prijašnje

stanje ako podnositelj prijave ne dostavi dokaze o izvršenoj uplati u roku iz stavka (2) ovog članka.

Članak 55. i Članak 56. Ovim člancima propisan je postupak donošenja rješenja o priznanju i upis statusa ovlaštenog korisnika u odgovarajuće registre (članak 55.), te izdavanje isprave i objavljivanje podataka o statusu ovlaštenog korisnika (članak 56.). Novina u nacrtu zakona u odnosu na postojeći propis je da priznati status podnositelja prijave ovlaštenog korisnika upisuje se i u Registar zaštićenih oznaka geografskog porijekla, a ne samo u Registar ovlaštenih korisnika zaštićenih oznaka geografskog porijekla. Sa ovom novinom postiže se preglednost ovlaštenih korisnika u Registru zaštićenih oznaka geografskog porijekla.

Članak 57. Ovim člankom propisana je dužina trajanja statusa ovlaštenog korisnika. Stavkom (1) je propisano da status ovlaštenog korisnika traje pet godina što predstavlja duži period u odnosu na predviđeni u važećem zakonu. Ova novina je rezultat praktičnog iskustva Instituta i analize usporednih rješenja. Stavkom (2) se predviđa da se taj status može obnoviti neograničeni broj puta.

DIO PETI - SADRŽAJ I OBIM PRAVA KOJE IMA OVLAŠTENI KORISNIK OZNAKE GEOGRAFSKOG PORIJEKLA (čl. 58. do 62.)

Članak 58. Ovim člankom je propisano tko i pod kojim uvjetima može koristiti zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografsku oznaku. U stavku (3) i (4) istaknuto je isključivo pravo ovlaštenog korisnika zaštićenog imena porijekla, odnosno zaštićene geografske oznake, da svoj proizvod obilježava definiranom oznakom „zaštićeno ime porijekla“, odnosno „zaštićena geografska oznaka“. Važećim zakonom predviđeno je da se posebnom oznakom obilježavaju samo proizvodi čija je oznaka geografskog porijekla ime porijekla. Novina u ovom članku je da ne samo ovlašteni korisnik zaštićenog imena porijekla, već i ovlašteni korisnik zaštićene geografske oznake ima isključivo pravo označavanja svojih proizvoda definiranom oznakom. Ovom novinom vrši se dalje usklađivanje sa EU Uredbom, odnosno sa definicijom tzv. zaštićene geografske naznake (protected designation of origin - PDO) i (protected geographical indication- PGI) iz članka 5. Uredbe Vijeća (EU) broj 1151/2012. U stavku (6) ovog članka u skladu sa (EU) Uredbom broj 1151/2012, predviđeno je da ovlašteni korisnik pored oznaka predviđenih u stavku (3) i (4) ovog članka može koristiti i prikaz geografskog područja porijekla, kako je navedeno u Elaboratu, odnosno Specifikaciji, te tekst, grafički prikaz ili znakove koji se odnose na državu i/ili regiju u kojoj je to geografsko područje smješteno. Stavak (7) propisuje da se individualni i kolektivni žigovi mogu koristiti na etiketama, zajedno sa zaštićenim imenom porijekla ili zaštićenom geografskom oznakom.

Članak 59. Ovaj članak propisuje radnje zabranjene osobama koje nisu ovlašteni korisnici zaštićene geografske oznake ili zaštićenog imena porijekla. U stavku (2) precizira se da, kada zaštićena geografska oznaka ili zaštićeno ime porijekla u sebi sadrži i generički naziv proizvoda, korištenje toga generičkog naziva za odgovarajući proizvod neće se smatrati nedopuštenom radnjom. Članak je usklađen sa odredbama Sporazuma TRIPS i Direktive EU o provođenju prava.

Članak 60. Odredba ovog članka doslovce je usklađena sa TRIPS-om. Odredba se ne odnosi i na ime porijekla, koje na osnovu Lisabonskog aranžmana uživa prioritet u odnosu na ranije registrirani žig. U primjeni ovog članka posebnu ulogu će imati sudska praksa i praksa Instituta, jer se radi o problemu o kome na svjetskom nivou postoje mnoga oprečna mišljenja. Ovaj članak je usklađen i sa obvezama o zaštiti geografskih oznaka EU koje proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju zaključenog između EU i BiH.

Članak 61. Ova odredba je logična posljedica činjenice da je pravo na ime osobno pravo koje se pod normalnim okolnostima ne može ograničiti. Odredba je usklađena sa TRIPS-om, Pariškom konvencijom i propisima EU. Jedino predviđeno ograničenje je korištenje zaštićene oznake geografskog porijekla na takav način da se javnost dovede u zabludu.

Članak 62. Prema svojoj definiciji, zbog vezanosti i uvjetovanosti geografskim područjem, registrirana zaštićena geografska oznaka i registrirano zaštićeno ime porijekla su neprenosivi bilo kojim pravnim poslom, a sa time i ovlašteni korisnik ne može prenositi pravo korištenja. S obzirom na to da je oznaka geografskog porijekla geografski (teritorijalno) vezana za određeni teritoriji, ona se ne može prenositi. Dodatni razlog za takav stav jeste i to što je, po svojoj suštini, ime porijekla ili geografska oznaka kolektivno pravo koje može da koristi svaka osoba s određenog teritorija koja ispunjava propisane uvjete.

DIO ŠESTI - PRESTANAK VAŽENJA ZAŠTIĆENE OZNAKE GEOGRAFSKOG PORIJEKLA (čl. 63. do 64.)

Članak 63. Ovim člankom je uređen prestanak zaštićene oznake geografskog porijekla i postupanje Instituta u takvom slučaju.

Članak 64. Propisana je mogućnost sudskog prestanka zbog generičnosti geografskog naziva i to samo za zaštićenu geografsku oznaku, a ne i za zaštićeno ime porijekla. Lisabonski aranžman izričito propisuje da registrirano ime porijekla sve dok je kao takvo zaštićeno u zemlji svog porijekla ne može postati generičan pojam. Također, Madridski sporazum predviđa da regionalne oznake porijekla za vino i proizvode od vinove loze ne mogu postati generične. U skladu sa odredbama Madridskog sporazuma, sud je nadležan utvrditi je li neka geografska oznaka postala generičana, odnosno uobičajen naziv za određeni proizvod. Odredbe ovog članka su usklađene sa zahtjevima Sporazuma TRIPS.

DIO SEDMI - PRESTANAK I UKIDANJE STATUSA OVLAŠTENOG KORISNIKA (čl. 65. do 66.)

Članak 65. Ovim člankom reguliran je prestanak statusa ovlaštenog korisnika i prije isteka maksimalnog roka trajanja od pet godina.

Članak 66. Ovaj članak detaljno propisuje postupak ukidanja rješenja o priznanju statusa ovlaštenog korisnika. Stavkom (2) propisano je da teret dokazivanja je na ovlaštenom korisniku zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, koji je u postupku dužan dokazati da postoje zakonom propisani uvjeti za priznanje statusa ovlaštenog.

DIO OSMI - PROGLAŠAVANJE NIŠTAVIM RJEŠENJA O ZAŠTITI OZNAKE GEOGRAFSKOG PORIJEKLA, ODNOSNO RJEŠENJA O PRIZNANJU STATUSA OVLAŠTENOG KORISNIKA (čl. 67. do 70)

Članak 67. Ovim člankom reguliran je pravni institut proglašavanja ništavim rješenja o registriranju zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, odnosno o priznanju statusa ovlaštenog korisnika, ako se utvrdi da u vrijeme donošenja rješenja nisu bili ispunjeni uvjeti za registriranje, odnosno priznanje predviđeni zakonom.

Članak 68. Ovim člankom propisani su uvjeti za podnošenje prijedloga za proglašavanje ništavim rješenja o registriranju zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, odnosno o priznanju statusa ovlaštenog korisnika. Rješenje o registriranju zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, odnosno rješenje o priznanju statusa ovlaštenog korisnika se može proglasiti ništavim po službenoj dužnosti ili po prijedlogu zainteresirane osobe za sve vrijeme trajanja zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, odnosno statusa ovlaštenog korisnika. Uslijed pravne sigurnosti i prikladnosti, stavkom (2) propisano je da ista osoba prijedlog za proglašavanje ništavim ne može zasnivati na istim razlozima iz članka 37. st. (3) i (4) zbog kojih je ranije izjavila prigovor, pa je prigovor konačno odbijen, osim ako se ne dostave novi dokazi koji bi mogli dovesti do drugačijeg rješenja.

Članak 69. Odredbama ovog članka uređen je postupak po podnesenom prijedlogu za proglašavanje ništavim rješenja o registriranju zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, odnosno o priznanju statusa ovlaštenog korisnika.

Članak 70. Ovim člankom se propisuje da proglašavanje ništavim rješenja o registriranju imena porijekla ili geografske oznake, odnosno o priznanju statusa ovlaštenog korisnika, nema retroaktivno djelovanje na pravomoćne sudske presude u vezi sa utvrđivanjem povrede prava pod uvjetom da je tužitelj, odnosno ovlašteni korisnik imena porijekla ili geografske oznake, savjestan. Savjesnost, kao uvjet iz ovog članka, koji je eventualno sporan, utvrđuje se u parničnom postupku.

DIO DEVETI - GRAĐANSKOPRAVNA ZAŠTITA (čl. 71. do 82.)

Članak 71. Ovim člankom propisani su tužbeni zahtjevi koje u tužbi zbog povrede zaštićene oznake geografskog porijekla tužitelj može istaknuti. Odredba je usklađena sa zahtjevima TRIPS-a i Direktive EU o provođenju prava. Propisano je da je postupak po tužbi hitan, da je sud dužan da uzme u obzir sve okolnosti slučaja, naročito razmjeru između težine učinjene povrede i tužbenog zahtjeva, kao i pretpostavku povrede prava u postupku protiv osoba čije usluge su upotrijebljene za povredu prava, a postojanje te povrede već je pravomoćno ustanovljeno prema trećoj osobi.

Članak 72. Ovim člankom precizirano je što sve čini povredu zaštićene oznake geografskog porijekla.

Članci 73. do 75. Ovim člancima propisana je opća naknada štete (članak 73.); Zahtjev za naknadu štete, za običnu naknadu i za stjecanje bez osnove (članak 74.) i punitivna naknada štete u vidu penala, kada je povreda zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake učinjena namjerno ili krajnjom nepažnjom (članak 75.). Novina u predloženom zakonu je propisivanje zahtjeva za naknadu štete, za običnu naknadu i za stjecanje bez osnove (članak 74.) koja predstavlja dalje usklađivanje sa člankom 13. Direktive 2004/48/ EZ. Obim zaštite u pogledu naknade štete koji daju odredbe čl. 73. 74. i 75. ovog Zakona ispunjava obim zaštite koju propisuju odredbe članka 45. TRIPS-a i članka 13. Direktive EZ o provedbi prava.

Članak 76. Stavkom (1) ovog članka propisano je koje osobe imaju aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe u slučaju povrede zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake. Stavkom (2) propisana je obveza suda da, ukoliko je podnesena tužba zbog povrede zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake, a pokrenut je neki od postupaka iz čl. 64., 66. ili 68. ovog Zakona, prekine postupak po tužbi sve dok se neki od tih postupaka ne okonča pred Institutom ili sudom.

Članak 77. Ovim člankom propisan je objektivni i subjektivni rok za podnošenje tužbe zbog povrede zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake.

Članak 78. Ovim člankom uređuju se privremene mjere. Privremene mjere, ako je mogućnost njihovog izricanja predviđena u nacionalnom zakonodavstvu na adekvatan način, predstavljaju efikasno sredstvo u borbi protiv osoba koje povrijeđuju zaštićene oznake geografskog porijekla. Odredbe ovog članka prate odredbe članka 50. TRIPS-a i članka 9. i članka 11. Direktive EU o ostvarivanju prava i usklađene su sa njima.

Članak 79. Ovim člankom propisano je osiguranje dokaza za koje postoji mogućnost da budu uništeni ili koje je kasnije nemoguće pribaviti. Ovim člankom je precizirano koje se radnje smatraju osiguranjem dokaza. Odredbe ovog članka potpuno su usklađene sa odredbama članka 43. TRIPS-a i članka 7. Direktive EU o provedbi prava.

Članak 80. Ovim člankom propisana je dužnost obavještanja. Sud može u tijeku parnice, naložiti povrijeditelju prava da dostavi podatke o izvoru i distributivnim kanalima robe i usluga kojima se povrijeđuje pravo iz ovog Zakona. Novina u prijedlogu zakona je odredba kojom se definira da osoba kojoj je podnesen zahtjev za dostavu podataka iz ovog članka može odbiti dostavljanje tih podataka. Odredbe ovog članka potpuno su usklađene sa člankom 47. TRIPS-a i člankom 8. Direktive EU o provedbi prava.

Članak 81. Ovaj članak predstavlja implementaciju odredbe članka 6. Direktive EU o provedbi prava i u cjelini je usklađen sa njom.

Članak 82. Da bi se spriječile moguće zloupotrebe prava, u skladu sa odredbama TRIPS-a, ovim člankom propisana je mogućnost suda da na zahtjev osobe protiv koje je pokrenut postupak za određenje privremene mjere ili osiguranja dokaza, odredi odgovarajući novčani iznos kao sredstvo osiguranja na teret osobe koja je pokrenula postupak.

DIO DESETI - CARINSKE MJERE (čl. 83. do 86.)

Čl. 83. do 86. Ovim člancima propisane su carinske mjere, odnosno tzv. mjere na granici u skladu sa čl. 51., 52., 53., 54., 55., 57. i 58. TRIPS-a. Članak 83. regulira podnošenje zahtjeva nositelja prava za privremeno zadržavanje robe od daljeg puštanja u promet, članak 84. propisuje postupak nakon privremenog zadržavanja robe, članak 85. propisuje postupak carinskih tijela po službenoj dužnosti, a članak 86. primjenu drugih carinskih propisa i hitnost postupka.

DIO JEDANAESTI - PREKRŠAJNE ODREDBE (čl. 87. do 89.)

Članak 87. Ovim člankom predviđen je prekršaj za povredu zaštićene oznake geografskog porijekla, odnosno, registriranog zaštićenog imena porijekla ili zaštićene geografske oznake. Radnje koje predstavljaju povredu zaštićene oznake geografskog porijekla propisane su u članku 72. ovog Zakona. Za postojanje prekršaja ne traži se namjera počinitelja da ostvari veću ili veliku imovinsku korist. Novčane kazne propisane su u određenom rasponu, koji je predviđen člankom 19. Zakona o prekršajima ("Službeni glasnik BiH", br. 41/2007, 18/2012, 36/2014, 81/2015 i 65/2020). Pri određivanju visine novčane kazne moralo bi da se vodi računa o zahtjevu iz članka 41. paragraf (1) TRIPS-a i članku 3. paragraf (2) Direktive EU o provedbi prava, da kazne moraju predstavljati faktor odvratanja za potencijalne povrijeditelje prava. Propisana je i hitnost prekršajnog postupka.

Članak 88. Ovim člankom predviđena je mogućnost da se izrekne zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti pravnoj osobi ili poduzetniku ako su počinili prekršaj iz članka 87. stavak (1) ovog Zakona. Ako je djelo učinjeno u povratu, obvezno je izricanje zaštitne mjere u trajanju od najmanje jedne godine, a sud može odrediti trajanje zaštitne mjere u okviru zakonskog maksimuma određenog općim propisima koji reguliraju prekršaje.

Članak 89. Ovim člankom određeno je koje je inspeksijsko tijelo nadležno vršiti kontrolu u vezi sa prekršajima kojima se povrijeđuje zaštićena oznaka geografskog porijekla, odnosno, registrirano zaštićeno ime porijekla ili zaštićena geografska oznaka, propisanim u članku 87. i za izricanje zaštitne mjere propisane u članku 88. ovog Zakona. Predviđeno je da to bude inspekcija nadležna za kontrolu tržišta u entitetima i Brčko Distriktu BiH. Spomenutim inspeksijskim tijelima tom odredbom data je nadležnost da postupaju protiv povrijeditelj prava i izriču im sve one mjere koje su predviđene kao moguće u odgovarajućim propisima koji uređuju prekršajni postupak i inspeksijsku kontrolu tržišta. Propisano je da je inspeksijski postupak hitan.

DIO DVANAESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (čl. 90. do 97.)

Članak 90. Ovim člankom propisano je da se na sve zaštićene oznake geografskog porijekla, odnosno, zaštićeno ime porijekla ili zaštićenu geografska oznaka koje važe na dan stupanja na snagu ovog Zakona primjenjuju odredbe ovog Zakona.

Članak 91. Ovim člankom u praktično se onemogućuje retroaktivna primjena ovog Zakona. Propisano je da će se svi postupci u tijeku okončati u skladu sa postojećim zakonom, uključujući i postupke po žalbi.

Članak 92. Ovim člankom je propisana obveza i rok za donošenje provedbenog propisa za ovaj Zakon.

Članak 93. Ovim člankom određena je obveza i rok za podnošenje prijedloga za novi propis kojim se uređuje visina i način plaćanja taksi i troškova postupka.

Članak 94. Ovim člankom uređen je prestanak važenja drugih propisa koji se odnose na zaštitu oznaka geografskog porijekla.

Članak 95. Ovim člankom propisana je primjena međunarodnih ugovora koji se odnose na oznake geografskog porijekla i, u skladu sa međunarodnim standardom, njihov primat u odnosu na ovaj Zakon u slučaju sukoba sa domaćim propisom.

Članak 96. Ovim člankom je predviđeno ukidanje Povjerenstva za žalbe i prestanak njegovog rada, kao i kod svih ostalih prijedloga zakona iz oblasti industrijskog vlasništva. Drugostupanjski postupak povodom konačne odluke Instituta omogućen je pokretanjem upravnog spora.

Članak 97. Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu ovog Zakona i početak njegove primjene.

IV. NAČELA NA KOJIMA SE ZAKON ZASNIVA

Načela na kojima se zasniva predloženi Zakon o zaštiti oznaka geografskog porijekla su: odgovornost, pouzdanost, pravna sigurnost, otvorenost i transparentnost, koja načela su i ključne odrednice dobre javne uprave. Implementiranje navedenih načela čini nas bližim europskom modelu javne uprave i javnog upravljanja.

V. USKLAĐENOST ZAKONA SA EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Predloženim Zakonom o oznakama geografskog porijekla vrši se usklađivanje sa:

- Uredbom (EU) br. 1151/2012 i
- Lisabonskim aranžmanom o imenima porijekla i geografskim oznakama.

VI. PROCJENA FINACIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona pored sredstava koja su već osigurana za potrebe vršenja propisanih poslova postojećih državnih tijela, nisu potrebna dodatna sredstva iz proračuna.

VII. OPIS KONZULTACIJA VOĐENIH U POSTUPKU IZRADE ZAKONA

Primjenjujući kriterije navedene u Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH“, br. 5/17) utvrđeno je da nacrt Zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla nije

imao značajnijeg utjecaja na javnost i da su se ispunile minimalne obveze u pogledu obavljanja konzultacija.

Institut je u periodu od __ do __ 2023. godine na platformi e Konzultacije.gov.ba izvršio javne konzultacije. U navedenom periodu Institut nije/je zaprimio prijedloge i/ili primjedbe na tekst nacrtu Zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla.

VIII. PRIBAVLJENA MIŠLJENJA